

Papel niná Hebreopen mpes

Dios yupj Jatjam jas tjejyama la veles cupj qjUILAL.

¹ Püna Dios tjevele profetapan jilal tsjan la veles judiopan jilal. Tjevele yupj jilal tsjan niná yupj jostsja judiopan ca jus nlayecj. Nin tjevele profetapan püLÜCJ jilal. La püLÜCJ way nin tjevele yupj jilal. ² Nasa tecyawaja tjevele quinam yupj jilal. Quina p'a casá la tjiji. Jupj Jatjam lal tjevele yupj la veles cupj qjUILAL. Jupj Jatjam cupj qjUILAL tjevele yupj Popay Dios jostsja jin. Jupj Jatjam mpes, pjü way la tjiji nosis casá. Pjü la tjiji wa tsjun po'ó. Dios la t'ya Jatjam, ca pjü way yupj juts'a'á nsem. ³ Cupj selecj lots'ac' pajal jaw; nosis casá jyawca lots'ac' mpes. Nin p'iYÁ, cupj selecj Dios pasal püné; jus tjINYUCUCJ yupj Jatjam, püné way yupj. Dios Jatjam, yupj Popay jin p'iYÁ yupj. Pjü way 'ÜCJ patja nosis casá Dios Jatjam nin liji mpes. Nin p'iYÁ tsjun po'ó. Püné jyü'ta ne pjü nin pyala. 'ÜCJ Dios perdonar la qjuisiji cupj malala la tjijicj, yupj Jatjam la tjiji mpes. Nin la tjiji na, 'etjele yupj Dios li'inyampe tsjun po'ó. Dios pasal püné; yupj Jatjam ne'aj já'asa yupj li'inyampe, yupj püné wa mpes.

Dios Jatjam más püné angelpan jilal.

⁴ Cupj selecj angelpan pajal noypan yupj. Dios Jatjam más püné angelpan jilal, nin la tjiji Dios. Dios Jatjam way yupj, nin vele Dios. Mpes qjuisin 'yüsa yupj más püné way angelpan jilal. ⁵ Selecj Dios Jatjam más püné angelpan jilal Dios yupj lal tjevele mpes:

“Jipj napj Natjam.

Yacjaj jipj Pyapay ntepalá napj.”

Nin tjevele Jatjam lal. Niná angelpan jilal tjevele tulucj. Tjevele wa:

“Jupj Popay ca nsem napj.

Jupj napj Natjam nsem.”

Niná angelpan po'o tjevele tulucj. ⁶ Dios jas tje-
jyama jupj Jatjam mwalá way nosis nt'a. Jas tje-
jyama na, tjevele:

“Najas napj angelpan pjü way

    nin javelepj jupj püné way”,

nin tjevele Dios.

⁷ Dios tjevele wa angelpan sin po'ó. Tjevele:

“Lüpjü way jac', jama wa.

    'Awa campanya wolaqué, wotaqué wa.

Nin p'iyá niná, angelpan jiquil, leñi way jil,

    mop'in tsji' lajay napj mpes,

    nin lajay napj najas jin”,

nin tjevele jupj. ⁸ P'a casá tjevele Jatjam po'ó.

Tjevele:

“Jipj ne Dios. Ca müjü'tün lovin.

    Jyütütj ne 'üsüs.

⁹ Jipj jyas 'üsüs p'in napj najas jin.

    Jipj lovin ma malala lejay.

Mpes napj la 'e tjet'á la jütütj. Napj ne jipj Dios.

    Jipj más 'ücj jyas nsem cyapj jacoñ jilal.”

Dios nin tjevele.

¹⁰ Tjevele wa:

“Jepa Püné way jipj. Pjü cjuwatsja na,
    nosis la tjejay jipj.

Myas mpes pjü nin la tjejay tsjun po'ó,
    jay la p'a'á nt'a 'ots'ipj.

¹¹ P'a wa jyawca na, ncawajas ca nosis.

Ncawajas ca wa pjü way tsjun po'ó.
 Nin tulucj jipj lal. Jipj lovin ca mpü'üm.
 Pülül pül way pyala.
 Nin p'iyá, nosis pül way nsem.
 Pjü way tsjun po'ó pül way nsem wa.
¹² Yom jupj pülül pül way pyala na, ma jos niná.
 P'a pülül mpes ca jas nqui'pas.
 Nin p'iyá ca mpalas nosis lal,
 pjü way jilal wa tsjun po'ó. Pül way nsem.
 Mpes nosis seyasa ca la mijin.
 Seyasa way ca la mijin wa tsjun po'ó.
 Jipj p'iyá pül jinwá tulucj. Jipj lovin nin p'iyá.
 Tsjyonca way 'e palá tulucj.
 Lovin ca mpü'üm."
 Dios nin tjevele Jatjam lal.
¹³ Tjevele wa jupj lal:
 "Nt'i'isa jipj napj lí'inyampe.
 Jipj ca müjü'tün napj lal.
 Napj ca la mpalan jipj enemigopan jis lal.
 Napj ca la mejay jipj enemigopan
 tsjyam 'alá jatja jinwá.
 Nin ca la mejay jipj mpes, jipj napj lal jac' na."
 Niná angelpan jilal tjevele tulucj. ¹⁴ Angelpan
 cjües witjacj yupj, tsji' lajay yupj Dios mpes. Gente
 nepénowa ca mpatjam Dios lal, Dios nin liji ca nin
 nsem. Dios jupj angelpan sin jyama yupj nt'a jis
 capj la p'acj nosis casá.

2

Más 'ücj qjuisin 'yüsa Dios Jatjam tjevelá.

¹ Cupj nasa tjepjya'aquecj Dios Jatjam tjevelá.
 Dios Jatjam pajal püné way, mpes 'ücj más 'ücj

qjuisin 'yüsa jupj tjevelá. Ma 'üsüs qjuisin 'yüsa, p'a jawas ca mponecj la p'a velá ca nacj, ne ma ca mponecj t'üç' way Dios Jatjam po'ó. ² Püna angelpan tjowelepj Moisés lal. Tjowelepj tsjan niná Dios jostsja judiopan ca nin la mijicj. Mpes Moisés niná tjevele judiopan jilal. Angelpan tjowelepj tsjan ca mpalas p'a jawas. T'üç' way nin tepyala p'a jawasá. Gente ma la tjajay na yupj tjowelepj jinwá, Dios lovin jis capj tyüla. ³ Mpes t'üç' way nin ca mpalas wa qjuis Jepa Jesucristo tjevele jinwá; jupj más püné angelpan jilal. Jupj tjevele cupj 'üçj ca mpatjaquecj Dios lal jupj la tjiji mpes la p'in. Niná ma qjuiyola na, t'üç' way Dios ca qjuis capj ntüls. Qjuis Jepa Jesucristo mwalá way sin tji'yüsa la tjiji 'üçj mpatjaquecj Dios lal jupj la tjiji mpes la p'in. La p'a wa nin tjepjyacañ jupj tjevelá, p'a jawas yupj qjuisin tji'yüsa la tjajay wa t'üç' way niná jupj tjevelá. ⁴ Qjuilal tjowelepj na, Dios qjuisin tji'yüsa la tjiji yupj t'üç' tjowelepj. Jupj jis capj tjep'ya'sa mpes pajal 'üsüs way polel lajaytsja, niyom p'in ma polellajay jinwá. Yupj nin la tjajay qjuisin 'yüsa la tjajay t'üç' way tjowelepj. Pasal qjuiyólatstsja yupj la tjajay mpes. Dios jis capj tjep'ya'sa jupj Cjües la tjiji mpes wa. Jupj Cjües jis capj tjep'ya'sa 'üçj tsji' la tjajay jupj mpes.

*Dios Jatjam mpes, cupj 'üçj mpatjaquecj lovin
Dios lal.*

⁵ P'a jawas pjü way pajal 'üsüs way nsem nosis casá. Niná mpes nin pyac. Dios Jatjam ca müjü'tüs qui'á, nin tjevele Dios. Angelpan ca nosis müjü'tüçj tulucj. ⁶ Dios Popel nin vele yom pjaní tjevelá. Tjevele:

“Dios, jipj ne pajal püné. Gente, gente p'in yupj.

¿Tsjan mpes jele jipj yupj mpes?

¿Tsjan mpes jipj jyaman yupj?

⁷ Quina yupj más 'in tsjicj way angelpan jilal,
nin la tjejay jipj.

Newa nin, yupj más 'in noypan pjü way jilal nosis
casá,

nin la tjejay jipj.

Jipj pajal 'üsüs la tjejay yupj mpes.

Pjü way jatja, nin la tjejay jipj. Mop'in
nin jis tje'yaya ne gente 'ücj polel jajütütj
pjü way niná.

⁸ Nin jis tje'yaya ne yupj 'ücj polel jajütütj pjü.”

Dios Popel nin vele yom pjaní tjevelá. Dios tjevele
gente 'ücj polel jajütütj pjü. Pjü 'ücj jajütütj, Dios la
tjiji. Newa nyucucj ma pjü way jajütütj custjay.

⁹ Mop'in ma nin qjuiyola. Cupj selecj Jesús
mpes tjevele niná. Mpes selecj t'üç' way niná jupj
tepyacá, niná ne Dios Popel. Jesús tjac' na, jupj
más tsjicj waytsja angelpan jilal, Dios la tjiji. Jupj
jostsja Jesús mpa'is pjü mpes, ne nin la tjiji jupj.
Dios queel la cjuisiji, ne nin. Malala tepyala Jesús
lal, tepe'e, mpes Dios la tjiji jupj pajal püné tepyala,
tjevele wa jupj pajal 'üsüs.

¹⁰ Nin jostsja Dios. Dios la tjiji pjü; pjü la tjiji
jupj p'iyá mpes. Dios queel se manú jupj ts'uyupj
jupj pü'ü nt'a, jupj ts'uyupj pü'lücj way. Mpes
'üsüs way malala tepyala Jesús lal. Malala tepyala
jupj lal, mpes gente 'ücj mpatjam ca Dios lal, Dios
nin la tjiji. Jesús mpes gente 'ücj ca mpatjam
Dios lal. ¹¹ Yupj Dios juts'a'a ca jis mpalas, Jesús
nin liji. Dios yupj jis Papay. Dios Jesús Popay
'ots'ipj. Mpes Jesús ma myayca la veles yupj jupj

pülücpán. ¹² Selecj Dios Popel po'ó yupj tjevele yupj yupj pülücpán. Tjevele Dios lal:

“Napj ca mvelé napj mpülücpán jilal jipj po'ó.
Jipj mpes 'a si mulú na,

napj 'üsüs ca mvelé jipj po'ó yupj jilal”,
yupj nin tjevele Dios lal.

¹³ Tjevele wa:

“Napj ca mpon Dios ncapj p'ya'sa”.

Tjevele wa:

“Qui'á pü'üs Dios ts'uyupj jilal.

Dios ntje'aya yupj; yupj jos napj jyamá yupj.”

¹⁴ Jesús jüp'üy jánatsja wa, gente jinwá. Yom waytsja yupj yupj jinwá. Dios jostsja ca nin nsem; jostsja Jesús tepe'e, jostsja Jesús jas tjiyyünsa la püt'üs niswá. Nin tepyala mpes, diablo tsjicj way tepyala. Diablo mpes p'in gente cya'lin.

¹⁵ Gente lovin lacj jeyaptsja cya'lin mpes. Nin tulucj quinam. Jesús yom tepyala yupj, tepe'e, jas tjiyyünsa, tüpü'ü niswá. Dios ts'uyupj ma lacj jeyapj cya'lin quinam, yupj la tjiij mpes.

¹⁶ Jesús tjac' gente jis capj la p'acj. Jupj tjac' angelpan jis capj la p'acj tulucj. Mpes yupj ángel tepyala tulucj. Cupj 'üçj jus nlayecj Jesús quelel jis capj p'yá'satsja gentá, mpes yom tepyala yupj. Abraham pajal püna tüpü'ü, gente pülücj yupj popa p'iýá tapatja, püs tepyala na. Jesús más quelel jis capj tjepl'yá'satsja yupj pjü jilal. ¹⁷ Mpes más 'üctsja Jesús yom tepyala yupj, cupj jinwá. Cupj yupj pülücpán ne nin. Cupj jinwatsja yupj, mpes 'üctsja sacerdote más püné tepyala yupj cupj mpes; yupj polel vele Dios lal cupj mpes. Nin liji yupj Popay Dios nt'a. Newa ca qjuis capj mp'a'sas lovin. Po

jola cupj mpes. Dios perdonar la qjuisiji malala la tjijicj, Jesús la tjiji mpes. ¹⁸ Nenéyawa diablo jac' cupj nt'a, malala qjuis lal vele; jupj jos ma lijicj Dios jos jin. Jesús 'ücj qjuis capj p'ya'sa, ne ma malala lijicj. Nin p'iyá tepyala jupj lal, mpes 'ücj qjuis capj p'ya'sa. Diablo malala tjevele wa jupj lal, jostsja jupj ma la mijis Dios jos jin. Pajal malala tepyala Jesús lal. Mop'in Jesús ma la tjiji diablo jostsja jin.

3

Jesús más püné Moisés lal.

¹ Natjampan, nun Dios juts'a'á. Jupj la nu t'ya nun. Pjü way napj tjevelé Jesús po'ó, pjü way nujola t'as lovin. Dios jas tjejyama jupj cupj nt'a la veles Dios po'ó. Jesús sacerdote más püné way jupj; jupj jama Dios nt'a la veles cupj mpes. Niná pyonecj jupj po'ó. ² Dios la t'ya Jesús, ne Jesús la tjiji pjü way Dios jostsja jin. Jesús nin p'iyá la tjiji Moisés la tjiji jinwá, Moisés ne tsjay püna tüpü'ü jupj. Moisés la tjiji wa Dios jostsja jin Dios gente jis lal. ³ Mop'in Jesús más 'üsüs Moisés lal. Napj ca mpac tsjan mpes ca jus nlayé más 'üsüs jupj Moisés lal. Yom wa si jünsa más 'üsüs way wosis lal; jupj p'iyá la tjiji wosis. Nin p'iyá, Jesús más 'üsüs Moisés lal. ⁴ Wosis p'iyá jupj sin nin jas tjiyünsa tulucj. Gente sin jajünsüpj yupj jis wa. Nin p'iyá niná, gente yupj sin nin patja tulucj. Dios lis tjiji. Dios lis tjiji pjü way.

⁵ Moisés pjü way la tjiji Dios jostsja jin Dios lal japon jis lal. Moisés yupj jilal tjevele tsjan ca sin mü'üsüs la mijis Dios p'a jawas. Moisés 'üsüs tsji'

la tjiji Dios mpes; newa mozo way p'intsja yupj.
6 Cristo la tjiji wa pjü Dios jostsja jin Dios lal japon
 jis lal. Nin p'in más 'üsüs way yupj Moisés lal. Cristo
 Dios Jatjam yupj, mozo tulucj yupj. Moisés mozo
 p'intsja yupj. Cristo se jamá Dios ts'uyupj pjü way.
 Cupj pyonecj Dios po'ó, Cristo po'ó 'ots'ipj; velecj
 la p'a jilal pyonecj mpes. Dios jos lovin nin lijicj.
 Selecj p'a jawas 'üsüs ca qjuis mpalas Dios mpes.
 Dios jos lovin 'üçj qjuisas nsem niná mpes. Lijicj
 na yupj jos jinwá, t'üç' way cupj yupj gentá.

Dios lal japon ca mpatjam Dios lal.

7 Nujola tapalas Dios Cjües tjevelá Dios Popel
 po'ó. Tjevele:

“Yacjaj, niná pjo'oqué na Dios velá,

8 nusin tjü'üsüs niná, la müjí wa yupj vele jin.

Judiopan püna tapatja ma nin la tjajay
 tjelyawuň na wa cjuwá nt'a.

Yupj ma quelel la tjajaytsja Dios tjevele jinwá.

Dios jay pjucj tjevyaja jinwá tepyala la tjajay
 yupj.”

9 Dios tjevele:

“Nun solejé tsjan la tjajay yupj.

Nenem püna tapatjá, nun yupj sin popa p'iyá
 püs naya potjaqué.

Año cuarenta mpes yupj tjunuc pajal 'üsüs la
 tjejay napj yupj mpes.

Newa nin, malala la tjajaytsja,

yólatsja napj ma jis capj ntül yupj.

Nay pjucj tjevyaja jinwatsja yupj mpes.

10 Po ma najastsja yupj la tjajay.

Napj tjevelé:

‘Yupj lovin ma jisas napj najas jinwá.

La p'a wa quelel lajay p'in.

Ma quelel sin 'yüsatsja tsjan najastsja napj.'

11 Po ma najastsja yupj malala la tjajay.

Mpes napj nin tjevelé tsjan ca la mejay.

Tjevelé:

'Püs way mpes pajal malala jis tepyálatsja
wosis cjuwá nt'a.

Napj quelel se 'atsja momas, 'üçj jis la püt'üs
ne'aj.

Quina yupj ma polel ne'as jil 'amá niná nt'a,
nin ca la mejay napj.' ”

Dios nin tjevele yupj Popel po'ó.

12 Natjampan, 'in tjajama. Ma la müjí yupj la
tjajay jinwá; pajal malala la tjajay yupj. Lovin
mpóné Dios lal, yupj ne pü'ü lovin. Ma poné Dios
lal, ma so coñcó yupj. **13** Lovin nin mvelé niná
nunwá. Lovin la müjí Dios jos jinwá. Nin polel
lojí custjay, Cristo ma niswa tjac' na p'in. Mpes
malala lojí na, ca jus nlayé 'üsüs tulucj nu mpalas
nin la tjüjí mpes, ne ma malala ca quelel la müjí
niswá. **14** Püna qjuisastsja na Cristá, t'üç' way pajal
tepyonecj yupj po'ó. Más 'üçj lovin nin pyonecj.
Mpes nin ca qjuis mpalas pjü way Dios tjevelá. Nin
ca qjuis mpalas Cristo se coñcocj mpes.

15 Dios Popel vele:

"Yacjaj, niná pjo'oqué na Dios velá,

nusin tjü'üsüs niná, la müjí wa yupj vele jin.

Judiopan püna tapatja ma nin la tjajay,

tjelyawuň na wa cjuwá nt'a.

Dios jay pjucj tjevyaja jinwá tepyala la tjajay
yupj."

16 Nun solejé pjacj ma quelel la tjajaytsja Dios jost-sja jin, Dios lal tjepjyacaň na. Moisésjis ticyuna Egípto mpe, yupj p'iýá pjü way ma quelel la tjajaytsja Dios jostsja jin. **17** Año cuarenta mpes nin la tjajay Dios ma jostsja jin. Nun solejé pjacj cuscú ninatsja. Yupj ne niná malala la tjajay wosis cjuwá nt'a. Yupj tecya'lirí ne'aj. **18** Dios tjevele:
 “Püs way mpes pajal malala jis tepyálatsja
 wosis cjuwá nt'a.

Napj quelel se 'atsja momas, 'üçj jis la püt'üs ne'aj.

Mop'in yupj ma polel ne'as jil 'amá niná nt'a,
 nin ca la mejay napj.”

Nun solejé pjacj jíjal Dios nin tjevele niná. Ma la tjajay yupj tjevele jin, yupj jíjal nin tjevele. **19** Mpес qjuisin 'yüsa nin mpes ma polel tjl 'amá niná nt'a, Dios lal ma topon mpes.

4

1 Dios tjevele cupj 'üçj polel jyatjaquecj wa, la mijis yupj. Nin p'iýá custjay, püna tjevele jinwá. Más 'üçj 'in jyamacj cupj, lovin mponecj Dios lal. Mpес t'üç' way 'üsüs majatjaquecj ca cupj, nin ca la qjuis mijis. **2** La p'a wa tjowelepj cupj qjuis walap'a'á Dios tjevelá. Jupj tjevelá pajal 'üsüs. Judiopan püna tjelyawuruňtsja wosis cjuwá nt'a, nin p'iýá tjepjyacaň. Tjepjyacaň, newa ma 'üsüs jis tepyala, yupj ma topon mpes. **3** Nin tulucj cupj qjuijal. Cupj tepyonecj, mpes cupj 'üsüs ca majatjaquecj, Dios ca la qjuis mijis. Wa cjuwá nt'a tjelyawuň witjacj, malala jis tepyala. Dios tjevele yupj sin po'ó. Tjevele:

“Po ma najastsja yupj malala lajaytsja.

Mpes napj tjevelé tsjan ca la mejaytsja.
Tjevelé:

‘Püs way mpes pajal malala jis tepyálatsja
wosis cjuwá nt'a.

Napj quelel se 'atsja momas, 'ücj jis la püt'üs
ne'aj.

Mop'in yupj ma polel ne'as jil 'amá niná nt'a,
nin ca la mejay napj.’ ”

Dios nin tjevele yupj Popel po'ó. Tsjay püna Dios
nosis t'üç' la tjiji na, yupj seletsja ca nin quelel la
mijis yupj mpes. Jostsja yupj ca mal 'amá niná nt'a.
Yupj p'iyá ma topón, mpes ma polel tjil 'amá niná
nt'a, nin la tjiji Dios.

⁴ Dios Popel po'ó yom pjaní tjevele sábado mpes,
ts'ac' niná semana pjaní cyawaja na. Tjevele:
“Dios pjü la tjiji. T'üç' la tjiji na, 'etjele yupj. Sem-
ana tecyawaja na, 'etjele.” ⁵ Yupj Popel vele wa:
“Napj quelel se 'atsja momas, 'ücj jis la püt'üs ne'aj.
Mop'in yupj ma polel ne'as jil 'amá niná nt'a,
nin ca la mejay napj.”

Wa cjuwá nt'a tjelyawüñ sin po'ó nin tjevele.

⁶ Yupj tjepjyacañ Dios tjevelá, yupj tjevelá pajal
'üsüs, newa ma polel tjil 'amá niná nt'a; ma la
tjajay Dios tjiyyü'ta jinwá. P'a casá ca nsem la p'a
jilal. Dios ca mveles ca 'ücj polel mal yupj pü'ü nt'a,
'ücj majatjum ne'aj. ⁷ Selecj niná t'üç' way. Yupj
tjevele p'a jawasa jyawca mpes. Locopyaya, año
pülüçj tepyala na, Dios tjevele David lal yupj jostsja
yupj ca mpaques nin jawas po'ó. Napj nasa tepyac
yupj tepyacá. Tepyaca:

“Yacjaj, niná pjo'oqué na Dios velá,
nusin tjü'üsüs niná, la müjí wa yupj vele jin”.

Nin mpes jus nlayecj yupj tjevele yacjaj polel leque yupj pü'ü nt'a, 'üçj polel majatjaquecj ne'aj. ⁸ Josué jis tjemyana israelpan yupj jis 'amá nt'a, newa ma 'üsüs játjatsja ne'aj. Mpes locopyaya Dios tjevele p'a jawasa jyawca mpes; tjevele gente ca mal yupj nt'a, majatjum yupj. ⁹ Newa nin quinam. Dios gente polel majatjum ca custjay. Majatjum ca Dios nt'a, Dios tjá'asatsja jinwá pjü way t'üç' la tjihi na. ¹⁰ Gente jil na Dios pü'ü nt'a, ca majatjum yupj. Tsji' la tjajaytsja Dios mpes; quina 'üçj majatjum ca. Majatjum Dios tjá'asatsja jinwá, pjü way t'üç' la tjihi na. ¹¹ Mpes más 'üçj lovin pyonecj Dios lal; más 'üçj lovin lijicj yupj jos jin, mpes 'üçj ca nlaca Dios pü'ü nt'a, majatjaquecj. Wa cjuwá nt'a tjelyawuńtsja ma la tjajay Dios jostsja jin. Mpes ma polel tjíl yupj jis 'amá nt'a, ma polel játjatsja ne'aj. Ma ca nin la müjí nun yupj la tjajay jinwá.

¹² Lovin nin pyala Dios vele jinwá. Jupj jos ca nin mpalas, nin pyala yupj nin vele mpes p'in. Dios tjevelá polomay pjoye jinwá. Polomay t'em manas cjyo'la, pajal pjoye yupj, más 'in leñ way mo'o jama yupj tsjyaca nt'a. Dios tjevelá mo'o jama jinwá liji qjuisas mo'ó. Mo'o jama jinwá qjuis qjues mo'ó. Nin qjuesé palá Dios velá pjya'aquecj na. Mpes selecj ncu 'üsüs qjuiyola, selecj wa ncu malala qjuiyola. Dios tjevele mpes selecj ncu t'üç' way quelel 'üsüs lijicj. ¹³ Pjü way ma polel mpja'neñ Dios lal. Pjü jatja, pjü la tjihi Dios, ne pjü way yus nyuca yupj. Jupj selé pjü way cupj lijicj. Jupj pjü way selé cupj qjuiyola. P'a jawas ca mvelecj Dios lal cupj la tjihicj mpes, ca mvelecj wa cupj qjuiyólatsta mpes 'ots'ipj.

Jesús sacerdote más püné cupj mpes.

¹⁴ T'üç' way pjü way niná. Po 'üsüs way Jesús. Sacerdote más püné way jupj cupj mpes. Nasa tjemey Dios pü'ü nt'a. Ne'aj vele Dios lal cupj mpes. Jupj Dios Jatjam. Mpes más 'üçj lovin qjuisas nsem Jesús. Cupj t'üç' way pyonec Jesús po'ó, niná velecj wa la p'a jilal. ¹⁵ La pülicj malala nyuca quelel lijicj, ne nin lijicj. Malala quelel lijicj na, Jesús po jola cupj mpes; jupj selé costa way nin lijicj Dios jos jin. Diablo malala tjevele wa Jesús lal, jostsja malala la mijis. Mop'in Jesús ma malala la tjiji. Jesús cupj qjuis sacerdote más püné, vele Dios lal cupj mpes. ¹⁶ Más 'üçj ma lecj jeyacj la veles Dios lal. Jupj 'üsüs la mijis cupj qjuilal. Cupj selecj jupj perdonar la qjuis mijis malala nyuca la tjijicj, nin le monacj na jupj lal. Selecj wa jupj ca qjuis capj mp'a'sas, ma malala la mijicj. Qjuis capj mp'a'sas nin qjuisas na.

5

¹ Cupj selecj judiopan jis sacerdote más püné witjacj gente popa p'iýá yupj. Dios jos yupj javelepj jupj lal gente mpes. Gente ja'ayapj na Dios mpes, niná ja'ayapj sacerdotepan nenem jilal, yupj ca ma'ayacj niná Dios mpes. Gente animal jacuman na Dios mpes, ja'ayapj yupj sacerdote nenem jilal. Sacerdote nenem sa 'ünan, sin ja'üm animal witjacj. Nin lajay na, Dios perdonar la siji gente nenem malala nyuca la tajay yupj. ² Nenéyawa gente ma salejepj malala nyuca lajay. Sacerdote más püné witjacj 'üsüs polel javelepj yupj jilal, ma jis capj javelel; sacerdote más püné witjacj gente p'in wa yupj, mpes yupj p'iýá malala

quelel lajay wa neneyawá. T'üc' way malala lajay yupj neneyawá. Mpes yupj salejepj tsjan mpes gente malala lajay. ³ Sacerdote más püné witjacj t'üc' way malala nyuca la tjajay wa, la p'a jinwá. Mpes Dios jos yupj animal ja'ayapj, ja'üm wa. Nin la tjajay na, Dios perdonar ca lis mijis malala nyuca la tjajay. Dios jyü'ta yupj nin lajay yupj p'iyá mpes, gente la p'a mpes 'ots'ipj.

⁴ Sacerdotepan más püné witjacj ma la t'apj yupj p'iyá. Dios lis t'ya yupj, sacerdote más püné witjacj nsem yupj. Aarón la t'ya jinwá püná, nin p'iyá lis t'ya yupj. ⁵ Nin tepyala Cristo lal. Jupj ma la t'ya yupj p'iyá. Jupj p'iyá ma tjevele yupj sacerdote más püné, ne ca püné nsem yupj. Dios la t'ya yupj. Dios p'in tjevele yupj lal:

“Jipj napj Natjam.

Yacjaj jipj Pyapay ntepalá napj.”

⁶ P'a wa tjevele wa Dios yupj lal, nin qjuisin 'yüsa wa Dios Popel mpes. Tjevele:

“Napj la 'e tjet'á jipj, sacerdote nsem lovin.

Jipj sacerdote Melquisedec jinwá,

pajal püné waytsja yupj.”

Dios nin tjevele Cristo lal.

⁷ Jesús yom tepyala yupj, tüpü'ü nosis casá. Jupj tjevele yupj Popay Dios lal. Pajal jólatsja, la tjemyna yupj lal yupj ca cus mp'a'sas quelel pé'etsja na. Yümüçj pjac la tjemyona, la tipiya wa. Jesús seletsja yupj Popay Dios püné yupj, mpes 'üçj polel cus mp'a'sas, ma mpa'is, gente quelel ja'ünantsja na yupj. Dios 'üsüs way tjapjaca yupj. Jesús lovin t'üç' la tjihi Dios tjevelá, mpes yupj Popay Dios tjapjaca yupj. ⁸ T'üç' way yupj Dios Jatjam. Newa nin, Dios

jostsja Jesús ca nin la mijis wa jupj Popay Dios jostsja jin. Malala tepyala na, newa nin la tjiji Jesús. Tsjay 'üsüs way la tjiji Dios jostsja jin. ⁹ Jupj pjü way la tjiji Dios jostsja jinwá. Mpes jupj mpes gente 'üçj mpatjam lovin Dios lal, nin lajaj na jupj jos jin. Gente lajaj na Jesús jos jin, yupj pjü way mpatjam ca Dios lal. ¹⁰ Dios la t'ya jupj sacerdote más püné ma'ajam jupj, ne nin mpes Jesús vele Dios lal cupj mpes quinam. Jupj sacerdote waytsja, Melquisedec sacerdote jinwatsja püná; püné waytsja jupj.

'In tjajama, lovin mponé Dios lal.

¹¹ Pülüçj quelel velecj nun jilal niná mpes. Mop'in pajal costa way nusin 'yüsa lijicj; nun ma 'üsüs quelel nusin 'yüsa, nin nu tepyala. ¹² Nun Dios ts'uyupj; püna nin nu tepyala. Más 'üçj nun nepenowá sin 'yüsa lojí quinam la p'a wa Dios tjevelá mpes. Newa ma nin tepyala. Nun ma quelel sin 'yüsa lojí la p'a wa; nun p'iyá ma 'üsüs nusin tji'yüsa Dios tjevelá. Nusin tji'yüsa Dios po'o püná, niná más 'üçj la p'a nusin 'yüsa lajaj niswá. Nun tsjictjacj jinwá, nun tso'o jinwá custjay. Ma polel lojá jinwá custjay. ¹³ Nusin tji'yüsa püná, niná tsots' jinwá, costa tulucj. Ninana nujisas custjay, nun tsjictjacj jinwá custjay. Mpes nun ma polel nusin tji'yüsatsja la p'a wa Dios po'o. Nun ma polel nusin tji'yüsatsja tsjan t'üç' way 'üsüs. ¹⁴ Tsjictjacj si t'üñü na, ve jalá. Najas nin jinwá ca nsem nun jilal. Nepénowa pülüçj sin tji'yüsa Dios po'o. Lovin 'üçj sin 'yüsa Dios tjevelá. Mpes yupj lovin salejepj tsjan niná Dios jos, tsjan niná Dios ma jos 'ots'ipj. Najas nin jinwá nsem nun.

6

¹ Mpes más 'ücj qjuisin 'yüsa la p'a wa Dios tjevelá. Mpes ca qjuiyola nsem Dios jos jinwá. Mwalá way qjuisin tji'yüsa Cristo po'ó püná, 'üsüstsja niná. Newa ma pjü qjuisin tji'yüsa. Quina más 'ücj cupj p'a qjuisin 'yüsa Cristo po'ó. Napj ca mpac tsjan niná qjuisin tji'yüsa püná. Qjuisin tji'yüsa tsjan la tjijicj Dios ma jos. Nin lijicj na, cupj ma 'üsüs qjuesé palá Dios lal. Más 'ücj cupj 'aplijila nsem, nin la tjijicj mpes; más 'ücj lijicj quinam Dios jos jinwá. Más 'ücj pyonecj Dios tjevelá. ² Qjuisin tji'yüsa 'üsüs way bautizar qjuesé palá. Qjuisin tji'yüsa más 'ücj la p'a wa sey pjucj po le 'et'ecj, velecj Dios lal yupj mpes. Qjuisin tji'yüsa tecya'lin ca sin müjünsücj, mpatjam niswá. Qjuisin tji'yüsa wa Dios ca mveles pjacj 'ücj ca mal jupj nt'a, ca mpatjam ne'aj lovin. Qjuisin tji'yüsa wa Dios ca mveles pjacj ca mal 'awa püné nt'a. Yupj ne'aj ca mpatjam lovin. ³ 'üsüs way niná sin 'yüsa lijicj. Mop'in 'üsüs wa la p'a sin 'yüsa lijicj 'ots'ipj. Más 'ücj sin 'yüsa lijicj la p'a wa Dios tjevelá. Dios qjuis capj p'ya'sa, nin ca la mijicj.

⁴ T'üç' way gente nepénowa jisastsja Jesúس yas nam; quina ma jisas jupj. Leñ pjacj ca 'ücj la qjuijis ne yupj niswa ca queel la mijicj jupj. T'üç' way yas nam yupj jus nlaytsja Dios tjevelá t'üç' way. Dios pajal 'üsüs la tjiji yupj mpes. Dios jis tje'yaya jupj Cjües. ⁵ Yupj jus nlaytsja Dios tjevelá pajal 'üsüs. P'a jyawca na Dios Cjües pajal 'üsüs la mijis ca, jupj pjü 'ücj liji mpes. Gente nenem NASA sin tji'yüsa tsjay püné way Dios Cjües. 'üsüs way la tjiji wa yupj mpes. ⁶ Locopyaya malala yola jis tepyala. Quina

ma jisas Dios Jatjam. Leñ pjacj ca 'ücj la qjuijis ne yupj niswa ca quelel la mijicj yupj. Yupj ma jisas Dios Jatjam, mpes yupj niswa cruz po'o tjü'ünan yupj jinwá la tjajay. Yupj lajay mpes gente la p'a malala javelepj yupj po'ó.

⁷ Malala ca jis mpalas malala lajay. Nasa ca mpac 'oyn nyuca pyala gente jis lal. 'Amá jinwá yupj. Yom sine 'amá nt'a. Jive na, 'üsü mo'o jama, 'its'its' pyala. Jupj sine si t'ünú. Mpes p'a jawas 'amá nt'a vyala la las. Dios 'üsüs la tjiji niná momas mpes. Gente nepénowa niná 'amá jinwá. Pjyacañ Dios tjevelá. Dios tjevelá yupj jisas mo'o jama jinwá. Yupj yola Dios jos jinwá. Mpes Dios tsjay 'üsüs liji yupj mpes. ⁸ P'a 'amá nt'a jül p'in lejeñ, malala ne'aj. Niná 'amá malala. Mpes yupj moma jac', 'yüma jülün. Gente nepénowa 'amá niná jinwá. Pjyacañ Dios tjevelá. Mop'in Dios tjevelá yupj jisas mo'o ma jama jinwá yupj. 'Amá jül p'in vyala jinwá yupj. Mpes Dios ca jis capj ntülüs.

⁹ Qquis catjampan, gente nepénowa ma jisas Dios Jatjam. Nin tepyaquecj tsjan ca jis mpalas. Ma ca nin nsem nun jis lal. Cupj pyonecj nun ma nujola nsem yupj jinwá. Cupj pyonecj nun más 'üsüs nujola Dios jos jinwá. 'Üsüs way lojí; t'üç' way nun ca mpatjaqué Dios lal, mpes nin lojí. ¹⁰ Nun po tsji' la tjüjí Dios mpes. Nun quelel la tjüjitsja yupj. Dios 'üsüs. Niná la tjüjí lovin ma ca jo' mpa'is yupj. Nun jis capj tjap'a'sá la p'a wa Dios ts'uyupj. Nin lojí custjay; quelel lojí yupj custjay, mpes nin lojí. Niná Dios ma ca jo' mpa'is. ¹¹ Nun solejé 'üsüs ca nu mpalas taca'liqué na, yupj nt'a lowú na. Mpes lovin la müjí niná la tjüjitsja jinwá, mpes t'üç' way

niná ca nu mpalas. Nin qjuisas ncupj. ¹² Ma nu pjyasa jinwá t'as. 'Üsüs lajay jinwá t'as. T'üc' way gente nepénowa japon Dios tjevelá. Malala se palá na, newa 'üsüs lajay Dios jos jin. Nin mpes Dios pjü ca la mijis yupj mpes pjü way yupj tjevelá. Lovin nin la müjí nun, yupj lajay jinwá.

T'üc' way nin ca mpalas Dios tjevelá.

¹³ Abraham la tjiji jinwá la müjí nun. Jupj lovin seletsja Dios ca nin la mijis yupj tjevelá jinwá. Dios tjevele Abraham lal tsjan ca la mijis yupj. Tjevele t'üc' way ca la mijis.

Gente javelepj na yupj ca t'üc' la mijicj yupj javelepj, nenéyawa javelepj Dios pjoca. Jisas la p'a ca jus nlayecj t'üc' way ca nin la mijicj. Dios más püné pjü jilal, mpes javelepj yupj ló. Dios p'iýá tjevele Abraham lal yupj ca nin la mijis. Leñ pjacj püné Dios jinwá. Mpes yupj tjevele yupj p'iýá Dios, ne ca nin la mijis yupj tjevelá. Mpes Abraham seletsja t'üc' way Dios ca la mijis yupj tjevelá. ¹⁴ Dios tjevele: "T'üc' way pajal 'üsüs ca la mejay jipj lal. Jipj ts'uyupj popa p'iýá püs naya patja, tsjay pülcj nsem, nin ca la mejay jipj mpes." Dios nin tjevele Abraham lal. ¹⁵ Abraham seletsja Dios ca la mijis yupj tjevele jinwá. Mpes la tjinyuca Dios ca nin la mijis. Ma jólatsja Dios ma ca nin la mijis. Mpes t'üc' way nin tepyala yupj lal, Dios tjevele jinwá.

¹⁶ Nenéyawa gente mát'eya la velel. Pjaní ma quelel le velel quinam ca nacj. Mpes vele: "T'üc' way velé, Dios selé". Dios más püné yupj lal mpes yupj vele Dios ló. Jupj jos la p'a mpones yupj lal. Jos la p'a ma le velel quinam. ¹⁷ Nin p'iýá, Dios tjevele 'üsüs ca la mijis gente mpes. Jos yupj ca jus

nlayecj t'üç' way tjevéletsja. Mpes tjevele: "Napj ne Dios, leň la p'a püné. T'üç' way velé, t'üç' way ca la mejay napj tjevelé jinwá." Jupj jostsja yupj ca mponecj yupj nin ca la mijis yupj tjevelá, mpes nin tjevele yupj.

¹⁸ Dios tjevele 'üsüs ca la mijis gente mpes. Tjevele wa t'üç' way tjevéletsja. Jupj jos cupj 'üçj qjuisas ca qjuis mpalas, mpes nin tjevele manas. T'üç' way la mijis yupj tjevele jinwá. Ma polel li tsuwile yupj. Cupj NASA tjevelecj yupj lal qjuisas yupj ca qjuis majamas. Jupj tjevele ca 'üsüs la qjuis mijis, mpes selecj nin ca la mijis yupj.

¹⁹ Selecj Dios 'üsüs ca la mijis cupj mpes, ne ma qjuiyola. Cupj selecj 'üsüs ca qjuis mpalas. Nin selecj Jesús mpes. Jesús nin p'iyá liji quinam cupj mpes, sacerdote más püné liji jinwá. Sacerdote más püné jama Dios wo mo'ó, pülül jala na'aj po'ó, ne'aj vele Dios lal gente mpes. Jesús nin p'iyá liji. Jupj tjemey Dios nt'a tsjun po'ó, ne'aj vele Dios lal cupj mpes. ²⁰ NASA tjemey yupj. Mpes p'a jyawca na, cupj 'üçj ca nlaca Dios nt'a Jesús mpes. Jesús sacerdote más püné tepyala cupj mpes. Sacerdote más püné nsem janmacj cupj mpes. Vele Dios lal cupj mpes. Jupj sacerdote más püné Melquisedec jinwatsja püná.

7

Melquisedec sacerdote waytsja yupj Dios mpes.

¹ Melquisedec püna tüpü'ü, jepa pünetsja yupj Salem nt'a, pülüçj pátjatsja nt'a. Sacerdote watsja yupj, tsji' la tjihi Dios mpes, Dios ne más püné pjü

jilal. Melquisedec tjevele Dios lal gente mpes. Nujola tapalas la p'a wa jepapan la tapalan Abraham lal, newa Abraham más 'üsüs la tepya'na yupj jilal. Melquisedec tjemey la nüjüsü Abraham, yupj jact-sja na la tepya'na mpe. Melquisedec tjevele Dios lal Abraham mpes, la tjemyona Dios 'üsüs la mijis Abraham lal. ² Abraham más 'üsüs la tepya'na la p'a jepapan jilal, mpes yupj yuts'a'á nt'ya teque'e yupj. Lovin nin la tjajaytsja püna tapatjá. Pjü diez popé yupj teque'e popé, pjaní tje'yaya Melquisedec lal Dios mpes. Melquisedec ló "Lovin 'üsüs la tjiji", nin velecj cupj qjuis tin. Yupj jépatsja wa Salem po'o. "Salem" tjowelepj yupj jis tin. Cupj velecj: "Pjü 'ücj patja, ma ts'a 'in la p'a jilal". Nin velecj "Salem" mpes. Nin mpes selecj yupj pajal 'üsüstsja.

³ Cupj velecj Melquisedec lovin sacerdote nsem. Pjü ma salejepj pjacj ne yupj popaytsja, pjü ma salejepj wa pjacj ne yupj jamaytsja. Pjü ma salejepj tsjan yupj jis lá püna tapatjá, ne Melquisedec yupj sin pópatsja, püs naya tüpü'ütsja. Pjü ma wa salejepj 'ona tjemya'na, ma wa salejepj 'ona tepe'e. Mpes cupj velecj yupj lovin sacerdote nsem. Yupj Dios Jatjam jinwatsja, sacerdote ca nsem yupj lovin.

⁴ Najaas nun ca jus nlayé pajal püné waytsja Melquisedec. Nun solejé Abraham püné waytsja. Judío mwalá waytsja yupj. Mop'in Abraham tequé'etsja popé tje'yaya yupj. Pjü diez popé, pjaní tje'yaya Melquisedec mpes. Tje'yaya tsjan más 'üsüs way. Melquisedec más püné waytsja yupj lal, mpes tje'yaya niná. ⁵ Abraham popa p'iyá püs naya tüpü'ü waytsja Leví. Leví ts'uyupj popa p'iyá püs naya tapatja way sacerdotepan. Yupj

judiopan. Sacerdotepan jat'anquepj la p'a wa judiopan ja'ayapj. Pjü diez popé judiopan jatatj sin popé, pjaní jat'anquepj. Judiopan pjü way Abraham ts'uyupj popa p'iýá püs naya patja. Sacerdotepan jat'anquepj yupj ja'ayapj Moisés popel nin tjiyü'ta mpes. ⁶ Melquisedec Leví ts'uyupj popa p'iýá tulucj. Melquisedec mwalá way tüpü'ü Leví lal. Mop'in qjuisin 'yüsa pajal püné waytsja jupj; jupj nt'ya Abraham juts'a'á Dios mpes. Pjü diez popé, pjaní nt'ya jupj. Mpes qjuisin 'yüsa pajal püné waytsja Melquisedec.

Dios NASA tjevele Abraham lal jupj 'üsüs ca la mijis. Mop'in Melquisedec más pünetsja Abraham lal. Jupj tjevele Dios lal Abraham mpes, la tjemyona Dios 'üsüs la mijis jupj lal. ⁷ Gente javelepj na niná la p'a mpes, selecj yupj más püné la p'a lal. Niná t'üç' way. Mpes qjuisin 'yüsa Melquisedec más püné waytsja Abraham lal, Abraham p'iýá ne püné way watsja jupj.

⁸ Sacerdotepan jat'anquepj gente ja'ayapj Dios mpes. Pjü diez popé, pjaní jat'anquepj. Pjü way sacerdotepan nenem, nca'liñ ca. Melquisedec pjü diez popé, pjaní nt'ya wa jupj Dios mpes. Mop'in Dios Popel ma vele tepe'e jupj. Mpes 'üçj la veles newa pü'ü jupj. Mpes wa qjuisin 'yüsa Melquisedec más püné waytsja pjü sacerdotepan jilal.

⁹ Leví nt'ya gente tja'ayapj, sacerdotepan natsja wa gente tja'ayapj Dios mpes; pjü diez popé, pjaní way tja'ayapj gentas. Mop'in Leví tje'yaya wa, sacerdotepan tja'ayapj wa yupj yuts'a'á Melquisedec lal; pjü diez popé, pjaní way tja'ayapj wa jinwá la tjajay yupj. Yupj Abraham ts'uyupj popa p'iýá

püs naya tapatja yupj, ne nin. Abraham nin la tjiji, mpes yupj nin la tjajay jinwatsja. Abraham pjani tje'yaya pjü diez popé Melquisedec lal. ¹⁰ Melquisedec la nüjüsü na Abraham, t'üç' way Leví leñtsja custjay, ma tjemya'na custjay. Sacerdotepan leñi waytsja wa custjay. Po 'in püs way tepyala na, jis tjamanun yupj. Abraham popa p'iyá püs way tepyala na tapatja yupj. Mpes yupj tja'ayapj wa jinwatsja Melquisedec lal. Mpes qjuisin 'yüsa Melquisedec más püné Abraham lal, Leví lal 'ots'ipj, sacerdotepan jilal 'ots'ipj.

¹¹ Moisés tjevele gente jilal tsjan niná Dios jost-sja yupj ca nin la mijicj. Ninana Dios tjijyü'tá. Yupj jilal tjevele na, pülüçj tjevele sacerdotepan mpes. Dios jostsja sacerdotepan pajal 'üsüs la mijicj gente mpes. Yupj Leví popa p'iyá püs naya tapatja. 'Üsüstsja yupj; newa nin, yupj ma polel la tjajay ne gente 'üsüstsja janmacj Dios lal. Nin mpes más 'üctsja sacerdote p'a wa tjac'; sacerdote seyasa waytsja jupj, jupj sacerdote Melquisedec jinwatsja. Aarón Leví popa p'iyatsja püs naya tüpü'ü, sacerdote pajal püné waytsja jupj. Niná sacerdote seyasa way, Aarón jin tulucj. Más püné way jupj Aarón lal. ¹² Sacerdote seyasa tjac', Melquisedec jinwá jupj, mpes Dios quina jos la p'a sacerdotepan ma lajay quinam püna la tjajay jinwá. Yas nam Moisés jis tjijyü'ta gente nin lajay, 'üçj Dios lal ma nin lajay quinam. P'a casá tepyala quinam.

¹³⁻¹⁴ Dios Popel sacerdote seyasa po'ó vele. Niná sacerdote seyasa ne cupj qjuis Jepa Jesucristo. Leví ts'uyupj popa p'iyá tulucj jupj. Judá ts'uyupj

popa p'iyá püs naya tüpü'ü yupj, niná pjü nin sale-jepj. Judá ts'uyupj sin popa p'iyá püs naya tapatja sacerdote tuluctsja yupj lovin. Moisés lovin ma tjevele sacerdotepan nsem yupj.

T'üç' way sacerdote niná já'asa, Melquisedec jinwá yupj.

15 Yas nam Moisés jis tjifyü'ta gente ca nin la mijicj, 'üçj Dios lal ma nin lajay quinam. Niná más 'in 'üçj qjuisin 'yüsa sacerdote seyasa tjac' mpes. Ninana sacerdote Melquisedec jinwatsja.

16 Sacerdote tepyala yupj, Moisés popel tjevele jinwá tulucj. Yupj popel tjevele locopyaya patja Leví sin popa p'iyá sacerdotepan nsem yupj. Nin tuluctsja Jesucristo lal. Yupj sacerdote tepyala yupj lovin ma pe'e mpes; pjü 'üçj liji yupj, mpes nin.

17 Dios Popel vele:

“Napj la 'e tjet'á jipj, sacerdote nsem lovin.

Jipj sacerdote Melquisedec jinwá,

pajal püné waytsja yupj.”

18-19 Moisés tjifyü'ta sacerdotepan mpes. Yas nam Moisés jis tjifyü'ta tsjan niná gente ca nin la mijicj; 'üçj Dios lal ma nin lajay quinam. Sacerdotepan ma polel lajay ne gente 'üsüs nsem Dios lal. P'a casá tepyala. Más 'üsüs way tepyala. Niná sacerdote seyasa mpes, selecj 'üsüs ca qjuis mpalas. Yupj mpes cupj 'üçj polel leque ne'aj p'in Dios nt'a.

20 Cupj velecj yupj sacerdote; Dios p'iyá tjevele wa sacerdote nsem yupj. Dios tjevele t'üç' way nin ca mpalas. Niná ma nin tjevele p'a sacerdote po'ó.

21 La p'a sacerdotepan Leví ts'uyupj popa p'iyá püs naya tapatja yupj, nin mpes sacerdotepan jis

tepyala yupj. Jesús sacerdote tepyala Dios tjevele mpes. Dios tjevele sacerdote nsem yupj. Tjevele Jesús lal:

“Qjuis Jepa Dios tjevele nin la mijis yupj,
tjevele t'üç' way nin ca la mijis.

Ma ca p'a casá mveles p'a jyawca na.

Tjevele:

‘Napj la 'e tjet'á jipj, sacerdote nsem lovin’.”
Dios nin tjevele Jesús lal.

22 Yas nam Dios tjevele judiopan 'üsüs se palá Dios lal, nin la tjajaytsja na Moisés lal tjevele jinwá. Quina tjevele gente 'üsüs se palá yupj lal Jesús mpes. Ninana más 'üsüs. Selecj niná t'üç' way ca nin mpalas Jesús mpes. Dios tjevele Jesús lovin ca sacerdote nsem.

23 Yas nam sacerdotepan pülüçj way tjelyawuňtsja. Yupj lovin tecya'lirňtsja, mpes gente lovin la p'a sacerdotepan jisastsja. **24** Nin tulucj Jesús lal; yupj pü'ü lovin. Ma pe'e. Mples yupj lovin ca sacerdote nsem. **25** Jesús polel jis capj p'ya'sa gentá, yupj lovin ca 'üsüs nsem Dios lal. Yupj quelel jil ne'aj p'in Dios nt'a, 'üçj ne'aj jil Jesús mpes. Jesús nin polel liji yupj lovin ma pe'e mpes. Yupj vele Dios lal yupj mpes lovin, ne nin.

26 Cupj qjuisastsja Jesús cupj qjuis sacerdote más püné nsem yupj. Jupj Dios juts'a'á. Cus tüpwes ma la pjaní way malala la tjiji. Lovin 'üsüs la tjíjitsja p'in. Dios tjemyana yupj malala lajay mpe, tjemyana yupj pü'ü nt'a. **27** La p'a sacerdote más püné witjacj tja'ayapj animal witjacj Dios mpes pjü jyawca na; jis tjü'üm yupj. Nin jostsja Dios, mpes perdonar lis tjiji malala nyuca la tjajay. Nin la tjajay yupj p'iýá

malala la tjajay mpes. Nin la tjajay na, Dios perdonar lis tjiji malala la tjajay. Pjü jyawca na nin p'iyá la tjajay wa gente mpes, yupj malala la tjajay mpes wa. Mop'in Jesús la tjiji ne sacerdotepan 'ücj ma ja'ayapj animal witjacj quinam Dios mpes. 'Ücj ma ja'ayapj quinam Jesús nasa tje'yaya mpes. Jesús jump p'iyá tje'yaya Dios mpes, ma tje'yaya animal witjacj. 'Üctsja jump lal yupj tjü'ünan jump; jump jostsja Dios lovin ca perdonar lis mijis gente malala nyuca la tjajay. ²⁸ Moisés tjijyü'ta mpes, niyom nepénowa sacerdote más püné witjacj jis tepyala. Newa nin, pjü way niná malala nyuca la tjajay neneyawá. P'a casá tepyala quinam. P'a jyawca na Dios la t'ya jump Jatjam, ca sacerdote nsem jump. Jump sacerdote tepyala, Moisés tjevele mpes tulucj. Dios tjevele jump lovin ca sacerdote nsem. Tjevele t'üc' ca nin mpalas. Jump Jatjam lovin ma malala la tjiji. Lovin ca la mijis pjü way Dios jos jinwá.

8

T'üc' way Jesús cupj qjuis sacerdote más püné.

¹ Napj nin tepyactsja nun mpes. Quina ca mpac tsjan niná napj najas nusin 'yüsa. Cupj selecj cupj qjuis sacerdote más püné pü'ü. Jump 'etjele Dios li'inyampe, Dios já'asa nt'a tsjun po'ó. Dios pajal püné. Cupj qjuis sacerdote más püné já'asa Dios li'inyampe, jump p'iyá pajal püné wa mpes. ² Ne'aj cupj qjuis sacerdote más püné vele Dios lal cupj mpes. T'üc' way Dios já'asa ne'aj. Ne'aj t'üc' way toñica Dios wo. Dios la tjiji wosis niná; gente ma nin la tjajay. Cupj qjuis sacerdote más püné nin

liji sacerdote más püné witjacj la tjajay jinwá yas nam.

³ Dios jostsja la p'a sacerdote más püné witjacj natj gente tucutj, jostsja niná ma'ayacj yupj mpes. Dios jostsja yupj natj animal witjacj, gente animal witjacj tucuman na. Jostsja jis tjü'ünan, jis tjü'üm. Nin la tjajay na, Dios perdonar lis tjiji yupj malala nyuca la tjajay. Dios jostsja cupj qjuis sacerdote más püné 'yaya wa yupj mpes.

⁴ Sacerdote más püné niná tsjun po'o já'asa. Ma polel sacerdote já'asa yupj nosis casá; p'a wa niyom patja qui'á sacerdote way yupj, yupj Dios mpes ja'ayapj gente jacutj. Nin lajaj Moisés tjijyü'ta jinwá. ⁵ Cupj nyucucj sacerdotepan nin lajaj qui'á, mpes cupj 'ots'ots' way qjuisin 'yüsa tsjan niná Jesús lijá tsjun po'ó cupj mpes. Püna Dios tjevele Moisés lal wosis la mijicj, ne'aj sacerdotepan 'ücj jis la veles Dios lal gente mpes. Wa niná Moisés quelel si jünsatsja na, Dios tjevele yupj lal: "In tjejyama. Niná t'üc' way 'üsüs la mijin, jipj lal tjevelé jinwá, jipj lal tjevelé na joc' mo'ó." Dios nin tjevele Moisés lal. Jupj wo niná, wo tsjun po'o torńca jinwatsja, qjuisin 'yüsa. Nyucucj tsjan niná sacerdotepan lajaj ne'aj, mpes 'ots'ots' way qjuisin 'yüsa tsjan niná Jesús nin liji cupj mpes tsjun po'ó. ⁶ Mop'in Jesús más 'üsüs liji cupj mpes; Dios tje'yaya nin polel liji yupj. Quina Dios tjevele gente 'üsüs nsem yupj lal; nin se palá Jesús mpes. Niná más 'üsüs way; niná Dios tjevele mpes, más 'üsüs qjuesé palá.

⁷ T'üc' way ma 'üsüs jis tepyala Dios lal, nin la tjajay na Moisés tjevelá. Ma polel la tjajay pjü way Moisés tjevelá. Mpес 'üctsja Dios p'a casá la tjiji;

8 gente malálatsja custjay yupj lal, ne nin. Püna Dios
 tjevele ca 'üsüs la mijis yupj mpes. Tjevele:
 “P'a jyawca na,
 p'a casá ca la mejay, mpes israelpan,
     judiopan 'ots'ipj,
     'üsüs nsem yupj napj lal, nin ca jis mpalas.
 9 Jipj jele pyala tsjan tjevelé napj negente jilal
     jis tjemyan na Egipto mpe.
 Ma ca nin p'iyá mvelé napj quinam.
     Yupj ma la tajay napj tjevelé jin.
     Mpes tsum yupj mpe.
 10 Mpes p'a jyawca na, p'a casá ca la mejay israel-
     pan mpes.
     Quina ca mvelé tsjan quelel lejay.
 Yupj lovin ca yola nsem napj tjevelé mpes,
     nin ca la mejay.
 Yupj 'üçj jisas nsem napj tjevelé mpes,
     nin ca la mejay.
 Ca pajal jisas nsem napj tjevelé,
     ca la mejay napj.
 Napj yupj jis Dios nsem.
     Yupj napj negente nsem.
 11 Mpes p'a jawas yupj pjü way ca mvelecj
     napj ne yupj jis Dios.
 Ne'aj p'in patja jilal ma ca mvelecj
     nusin tjü'üsüs yupj ne Dios yupj.
 Jis pülüçpan jilal ma wa ca mvelecj niná.
 Yupj pjü way nin ca mvelecj
     napj ne yupj jis Dios, ne nin.
 Tsjictjacj nin ca mvelecj,
     noypan nin p'iyá ca mvelecj.
 12 Napj ma nola nsem malala nyuca la tajay.
     Lovin ma ca nola nsem niná mpes.”

Dios nin tjevele.

¹³ Yas nam Dios tjevele gente 'üsüs se palá jupj lal, nin lajay na pjü Moisés tjevelá. Nin tulucj quinam. Quina 'ücj ma lijicj pjü way Moisés tjevelá. Dios tjevele p'a casá ca la mijis. Tjevele gente 'üsüs nsem jupj lal Jesús mpes. Mpés quina 'ücj ma qjuiyola pjü way Moisés tjifyü'ta mpes.

9

*Sacerdotepan tjowelepj Dios lal nosis casá.
Cristo vele Dios lal tsjun po'ó.*

¹ Tsjicj way quelel pyac Dios Moisés lal tjevelá mpes. Lal tjevele tsjan niná jupj jostsja gente la mijicj, ne yupj ca cus ncoñcocj Dios. Jis tjifyü'ta yupj wosis müjünsücj pülül p'omp'om mpes, ne'aj ca mvelecj Dios lal. Niná Dios wo lotsja. ² Mpés wo pülül niná jas tjüjünsüpj. Cuarto mát'eya tyá'atsja jupj. Cuarto mwalá way nt'a tja'ayapj Dios mpes, jupj pajal püné way mpes. Niná cuarto po'ó, yam casá lejerí tóñcatsja, mesa toñca watsja. Sacerdotepan pansas tja'ayapj na Dios mpes, tjo'onsopj pansas niná mesa casá. ³ Wa culupwen nt'a, pülül p'omp'om jálatsja, mpes cuarto mat'e tepyala. Cuarto ma'ajapj Dios mpestsja la p'in, jupj pajal püné way mpes. ⁴ Niná cuarto po'ó, tsjo'oy jinwá tóñcatsja, oro jas tjocjolol waytsja jupj. Tsjo'oy mo'ó ts'ülüç' tüpüntüpj 'üsüs cjúmsutsja, 'yümatsja. P'a wa já'asatsja niná cuarto po'ó. Cajón tabla mpes la tjajay, ne'aj já'asatsja, oro jas tjocjolol watsja jupj pje'a. Niná cajón mpes, judiopan yola jis tepyala Dios tjevele jin ca la mijis jupj yupj mpes. Niná cajón mo'ó, maná tsjicj way já'asatsja jarro mo'ó,

jarro niná oro watsja yupj. Aarón tjacjaj cajón wa mo'ó pü'ü watsja. Nujola tapalas tjacjaj niná pjwel popa le cojoñtsja. Wá mo'ó pe t'em patja watsja, casá tepyácatsja Dios tijiyü'tá ca gente la mijicj.

5 Cajón casá ángel jin yustapj tjelejeři, mát'etsja yupj, ne'aj tjelejeřitsja. Oro mpes watsja yupj. Querubines jis latsja yupj. Jis pam jana, la pactsja cajón casá. Querubines mpes, gente salejeptsja Dios já'asatsja yupj jilal. Gente tjowelepj: “Ne'aj Dios perdonar la siji gente malala nyuca la tjajay”. Nun solejé niná popé. Ma quelel pülüçj pyac niná mpes; p'a mpes quelel pyac quinam.

6 Pjü way niná tjo'onsopj wa pülül mo'ó. T'üç' tjo'onsopj na, pjü jyawca na sacerdotepan wama tjil cuarto mwalá way mo'ó. Ne'aj nin la tjajay Dios tjevele jinwá; yupj p'in nin polel la tjajaytsja.

7 Mop'in nin, ma wama tjil cuarto ma'ajapj nt'a. Pjü año na la pjaní p'in, sacerdote más püné jusapj wama tjemey cuarto ma'ajapj mo'ó. Yupj t'ya animal 'osis. 'Os niná cajón casá la t'yu. Solejé tsjan mpes la tiji. Nenéyawa sacerdote más püné, la p'a wa gente 'ots'ipj, ma salejeptsja malala nyuca la tjajay. Dios ma nin jólatsja niná la tjajay, sacerdote más püné la tiji mpes cuarto ma'ajapj nt'a.

8 Dios Cjües qjuisin 'yüsa liji yupj ma polel wama jilt-sja cuarto ma'ajapj mo'ó, ne'aj Dios já'asatsja nt'a, cuarto mwalá way jatatsja na p'in.

9 'Üçj qjuisin la 'üsüs niná. T'üç' way gente quina patja nin p'iyá lajaj. Ma ne'as jil Dios já'asa nt'a nin lajaj na. Yupj jacutj, ja'ayapj Dios mpes. Animal witjacj jacuman, ca mü'ümüçj sacerdotepan. Newa nin, yupj lovin yola malala nyuca la tjajay mpes. Lovin

nintsja gente tja'ayapj na Dios lal. **10** Nin lajay, yupj jis p'üy mpes p'in nin lajay. Nin lajay na, newa ma 'üsüs yola yupj Dios jos jinwá. Püna tapatja jis tjüjütütj tsjan 'ücj jis la las, tsjan 'ücj jis la müs 'ots'ipj. Jis tjüjütütj 'onin ne yupj p'iyá jis la patsj. Nin p'in. T'üc' way yupj nin la tjajay, mop'in p'a jawas Dios p'a casá la tjiij, ne 'ücj niná ma lajay quinam püna jis tjüjütütj jinwá.

11 T'üc' way Cristo tjac'. Sacerdote más püné yupj. Jupj mpes tsjay 'üsüs ca qjuis mpalas p'a jyawca na. Dios wo nosis casá torïca p'in tulucj, ne'aj wama tjemey. Jupj wama tjemey tsjun po'ó. Niná t'üc' way Dios wo. Ninana más 'üsüs way, ninana gente ma nin la tjajay, ma torïca nosis casá. **12** Cabro 'os mpes tulucj 'ücj wama tjemey, vaca tsjicj 'os mpes tulucj, jupj 'ücj wama tjemey Dios pü'ü nt'a. 'Ücj wama tjemey Dios pü'ü nt'a jupj p'iyá tepe'e mpes, jupj p'iyá 'os tepyala mpes. La pjani wama tjemey, ne'aj já'asa custjay. Cristo mpes Dios perdonar la qjuisiji malala nyuca la tjiijicj, ne ca 'üsüs nsem cupj lovin jupj lal. **13** Nun solejé nenéyawa gente jis p'üy te jinwá Dios lal yupj malala la tjajay mpes. Mpes nenéyawa sacerdotepan cabro 'os la t'upj yupj jis capá nt'a. Nenéyawa vaca cocoy 'os la t'upj wa yupj jis capá nt'a. Nenéyawa vaca tsjicj ja'üm. 'Üpjü tepyala na, yupj jis capá nt'a la coy 'üpjü niná. Nin mpes 'üsüs se palá yupj Dios lal niswá, yupj jis p'üy salá jinwá. **14** Quina más 'üsüs pyala Cristo 'os mpes. Pajal 'üsüs waytsja jupj, lovin ma malala la tjiij. Cristo tje'yaya jupj p'iyá Dios lal la mas, jupj 'os tepyala cupj mpes. Dios Cjües, lovin pü'ü jupj, cus

tjep'ya'sa, mpes Cristo nin polel la tjíjitsja. Cristo 'os mpes selecj Dios perdonar la qjuisiji malala la tjijicj. Mpes cupj lovin ca ma qjuiyola nsem malala la tjijicj, ne cupj 'üçj polel lijicj quinam Dios jos jin, Dios ne pü'ü lovin. Nin qjuis tepyala animal 'os mpes tulucj.

¹⁵ Solejé Dios tjevele jupj ca seyasa la mijis, mpes gente 'üçj ca 'üsüs jis mpalas jupj lal. Cristo mpes Dios nin liji jupj tjevele jin. Dios lis t'ya gente nepénowa, ne jis capj tjep'ya'sa jis la pon jupj lal. Jupj nin liji yupj lovin ca mpatjam jupj lal. Nin ca mpalas jupj tjevele mpes. Püna p'in Dios tjevele gente 'üsüs nsem jupj lal nin la tjajay na Moisés lal tjevelá. Mop'in gente ma la tjajay jupj tijiyü'ta jin. Dios lis t'ya witjacj, nin p'iyá ma nin la tjajay yupj. Locopyaya 'üsüs lis tjiji. Cristo tepe'e, mpes Dios perdonar la siji malala la tjajay, ne ca 'üsüs nsem yupj lovin jupj lal.

¹⁶ Quina ca mpac tsjan mpes nin velé. Yom jos jupj juts'a'á nt'anques jatjam, yom niná tepe'e na. Mpes jupj pü'ü na, papel pyaca jupj nin jos mpes. Tepe'e na, jupj juts'a'atsja jatjam nt'anques ca.

¹⁷ Yom niná pü'ü na, jupj jatjam ma ca nt'anques. Yom tepe'e na p'in, nin ca mpalas jupj jostsja jin. Mpes qjuisin 'yüsa tsjan mpes 'üsüs qjuis tepyala Cristo tepe'e mpes.

¹⁸ Püna, nin p'iyá tepyala Dios tjevele na Moisés lal. Dios tjevele tsjan la mijis ca gente mpes, yupj nin lajaj na jupj tjevele jin. Moisés tepyaca na niná, casá la t'yu animal 'osis. Animal tepe'e mpes, Dios t'üç' la tjiji jupj tjevelá. ¹⁹ Nujola pyala Moisés tjevele gente jis lal. Tjevele pjü way Dios jostsja yupj ca la mijicj. Niná t'üç' tjevele na, jupj

nt'ya yo pjwel, hisopo lotsja, oveja ts'ülin je way 'ots'ipj. Vaca tsjicj 'os tazón mo'o tóñcatsja, cabro 'os mo'o toríca watsja, 'üsü lal la süpjütj. Hisopo mo'o ts'yuca, oveja ts'ülin mo'o ts'yuca wa, la t'yu tepyacá casá. Gente sey pjucj pjü way mo'o la t'yu wa. ²⁰ Tjevele: "Niná 'os mpes, solejé t'üç' way Dios ca la mijis jupj tjevelá, nin lojí na jupj tjijyü'ta jinwá". Moisés nin tjevele gente jis lal. ²¹ Nin p'iyá, Moisés 'os la t'yu wo pülül casá, niná Dios wotsja jupj. Mo'o jájtatsja sacerdotepan jisastsja Dios mpes tsji' la tjajay mpes; niná la t'yu wa. Ninana jisastsja tjowelepj na Dios lal gente mpes. ²² Dios tjevele Moisés lal tsjan tjijyü'ta jupj. Jupj tjevele mpes, cupj polel velecj nasa way pjü way salá jinwá jis tepyala 'os mpes. 'Üsüs jis tepyala Dos lal 'os mpes. Mples sacerdotepan 'üçj tjoweleptsja ne'aj Dios lal gente mpes. 'Os cjuwá, 'üsüs tulucj jis tepyala Dios lal. 'Os cjuwá, Dios ca jola nsem custjay gente malala la tjajay. Yupj malala nsem custjay.

Cristo tepe'e, mpes 'üçj mpatjaquecj Dios nt'a.

²³ Qjuisin 'yüsa Dios jostsja nin lajaytsja jupj wo lal, jupj wo mo'o já'asa lal 'ots'ipj, ca salá jinwá jis cùpalas Dios lal. Jupj wo nosis nt'a toríca jupj wo tsjun po'o toríca jinwá 'in. Nin mpes nin lajaytsja. Tsjun po'o jatja salá jinwá jis tepyala Dios lal Jesucristo más 'üsüs way tje'yaya mpes. Jupj tje'yaya jupj 'osis.

²⁴ Wa pülül nosis casá, niyom p'in la tjajay; Cristo ma wama tjemey ne'aj. Wo niná Dios pü'ü nt'a toríca jinwatsja jupj, nin p'in Dios wo lata tsjun po'o toríca p'in. Ne'aj wama tjemey Cristo.

Ne'aj toñca Dios wolap'aá, vele jump lal cupj mpes. ²⁵ Sacerdote más püné pjü año na la pjaní wama tjemey cuarto pjyapja mo'ó wo pü'lül mo'ó. Cuarto niná Dios mpestsja la p'in, jump pajal püné way mpes. Sacerdote t'ya animal 'osis ne'aj tjemey na. Cristo ma liji niná. La pjaní wama tjemey Dios já'asa nt'a. La pjaní jump p'iyá tje'yaya Dios lal la mas; jump 'os p'iyá tepyala. Nin tepyala na jump 'üçj wama tjemeystsja Dios já'asa nt'a. ²⁶ Mpes 'üçj ma mpa'is niswá, 'üçj jump 'os ma pyala niswá. Püna Dios nosis la tjiji. Püna pajal. Mop'in nin, 'üçj Cristo ma la pü'lüçj tepe'e. Cristo nasa tjac' la pjaní 'üçj lo mas, jump 'os tepyala. Nin la tjiji quinam, nosis quelel cyawaja na. Wama tjemey Dios já'asa nt'a. Jump 'os mpes, Dios perdonar la cqjisiji malala la tjijicj.

²⁷ T'üç' way wa gente pjü way la pjaní nca'lin. Nin tepyala na, t'üç' way wa Dios ca mveles yupj jilal ncu 'üsüs yupj jump lal. ²⁸ Nin p'iyá, Cristo la pjaní tepe'e wa. Jump tje'yaya jump p'iyá Dios lal la mas, mpes Dios ca perdonar lis mijis malala la tjajay pajal pü'lüçj. Cristo ca ncuwim niswá. Ncuwim, niswa mpa'is mpes tulucj. Ncuwim pü'lüçj jis manus, yupj ca mpatjam jump lal. T'üç' way nepénowa la nuc jump ncuwim. Yupj ca jis manus jump.

10

¹ 'Üsüs way gente nin la tjajay Moisés tjijyü'ta jinwá. Mop'in nin, gente ma polel 'üsüs nsem Dios lal nin lajaj mpes. Pjü año gente jiquil Dios wo nt'a. Sacerdote más püné 'yü'na animal witjacj, li t'e 'osis. Newa nin, gente ma lovin 'üsüstsja Dios lal;

yupj lovin malala nyuca la tjajay, ne nin. Sacerdotepan 'ots'ots' way la tjajay Cristo la mijis jinwá. Nin la tjajay 'üsüs waytsja; mop'in nin, Cristo la tjiji pajal 'üsüs way yupj la tjajay lal. Gente lovin 'üsüs Dios lal se palá Cristo la tjiji mpes. ² Nin tulucj sacerdotepan la jay mpes. Sacerdotepan pjü año nin la tjajay. Gente ma 'üsüs jis tepyala Dios lal sacerdotepan la tjajay mpes, ne lovin nin la tjajay yupj. Lovin pajal yólatsja custjay malala nyuca la tjajay mpes. ³ Nasa sacerdotepan nin la tjajay na, gente yola tepyala malala nyuca la tjajay. Jus nlaytsja yupj 'üsüs tuluctsja Dios lal. ⁴ Gente ma 'üsüs Dios lal se palá, vaca cocoy 'os mpes, cabro 'os mpes wa.

⁵ Mpes Cristo tjac' na nosis nt'a, tjevele Dios lal:
 "Gente jacuman animal witjacj jipj mpes,
     yupj jis 'as se palá.
     Ma jyas jipj niná.
 La p'a way jacutj wa jipj mpes.
     Ma wa jyas jipj.
 Mpes jipj napj mp'üy la tjejay.
     Mp'üy mpa'is, na'as mpalas.
 Na'as mpes ma jele nsem
     pjü way malala nyuca la tjajay gentá.
⁶ Quina gente se jacuman animal witjacj jipj mpes,
     yupj jis 'as pyala,
     yupj jas tüpwes sa 'üm animal witjacj.
 Jisas jipj ma jele nsem malala nyuca la tjajay.
     Mop'in jipj ma 'üçj jyas 'e tepalá yupj lajaj
         mpes.
⁷ Mpes napj tjevelé:
     'Dios, qui'á 'os.
     Jipj jyas jinwá ca la mejay napj.

Jipj Pyapel vele jin ca la mejay napj.
T'üç' way ca la mejay napj.' ”

⁸ Nin tjevele Cristá. Tjevele: “Gente jacuman animal witjacj jipj mpes, animal jis 'as se palá. La p'a way jacutj wa jipj mpes. Animal jas tüpwes sa 'üm, jisas jipj ma jele nsem malala nyuca la tjajay. Niná ma jyas jipj. Jipj ma 'üçj jyas tepyala yupj lajay mpes.” Nin tjevele Cristá. T'üç' way nin lajay Moisés tjiyyü'ta jin lajay, mop'in Dios ma 'üçj jos tepyala nin la tjajay na. ⁹ Niná Cristo t'üç' tjevele na, tjevele: “Qui'á 'os. Jipj jyas jinwá ca la mejay napj”, nin tjevele Popay Dios lal. Cristo mpes, 'üçj ma ja'ünan quinam animal witjacj. Dios quina perdonar la siji gente malala nyuca la tjajay, Cristo tjü'ünan mpes. ¹⁰ Jesucristo tje'yaya jupj jüp'üy p'iyá la mas, jupj 'os tepyala, mpes cupj lovin Dios juts'a'á nsem. Ninana Cristo la pjaní la tjiji, cupj lovin ca 'üsüs nsem Dios lal. Nin jos Dios.

¹¹ Pjü jyawca sacerdote pan pjü way lejeñ yupj animal ja'ayapj nt'a Dios mpes. Pjü jyawca gente animal witjacj se jacuman sacerdote pan nt'a, ja'ayapj Dios mpes. Nin p'iyá lajay pjü jyawca. Newa nin, gente ma 'üsüs se palá Dios lal nin lajay mpes. ¹² Cristo mpes p'in 'üsüs se palá. Cristo tje'yaya jupj p'iyá Dios lal la mas, jupj 'os tepyala. La pjaní p'in nin la tjiji. Jupj la tjiji mpes Dios lovin ma nin jola mpalas gente malala nyuca la tjajay. Cristo nin la tjiji na, 'etjele Dios li'inyampe. ¹³ Ne'aj Cristo já'asa. Pülüçj po ma jisas jupj. Jupj li nucú jupj Popay Dios ca la mpa'nas jupj enemigopan jis lal. Jupj ca la mijis Jesús enemigopan jupj tsjom 'alá jatja jinwá.

14 Qjuisin 'yüsa Cristo la pjaní tje'yaya jupj p'iyá Dios lal la mas, 'os tepyala. Qjuisin 'yüsa cupj lovin 'üsüs Dios lal, jupj la tjiji mpes. Nin p'iyá Dios juts'a'a sin popé pjü way.

15 Ninana t'üç' way nin selecj, Dios Cjües ninana qjuisin 'yüsa liji mpes. Jupj mwalá way tjevele:

16 “Jipj lal nin ca mvelé
tsjan niná napj ca la mejay yupj mpes.

T'üç' way, p'a jyawca na ca nin la mejay.

Yupj ca jisas nsem napj tjevelé mpes,
nin ca la mejay.

Ca 'üçj jisas nsem napj tjevelé mpes,
nin ca la mejay.

Lovin ca yola nsem napj tjevelé mpes,
nin ca la mejay.”

Dios Cjües nin tjevele. Niná tjevele na, tjevele:

17 “Lovin ma ca nola nsem yupj la tjajay mpes.
Pajal malala nyuca la tjajay,
ma la tjajay napj tjifyütütj jin.”

Dios Cjües nin tjevele.

18 Mpes qjuisin 'yüsa 'üçj sacerdote pan animal ma ja'ayapj niswá. 'Üçj yupj jis 'as ma se palá niswá; Dios nasa perdonar la qjuis tjiji, ma jola lovin, malala nyuca la tjijicj mpes.

'Üçj se coricocj Dios quinam.

19 Natjampan, Jesús tepe'e, jupj 'os tepyala. Nin mpes ma lecj jeyacj la veles Dios lal. Niná lijicj, jupj wo mo'ó leque jinwá Dios pü'ü nt'a. **20** Yas nam, Dios wo pülül nt'a, pülül p'omp'om jálatsja, mpes cuarto mat'e tepyala. Gente ma polel tjiltsha pülül na'aj po'ó Dios já'asatsja nt'a. Sacerdote más püné p'in 'üçj polel jámatsja ne'aj pjü way año na

la pjaní. La p'a casá tepyala quinam. Cupj pjü way Dios pü'ü nt'a wama polel leque jinwá, Jesús tepe'e mpes. Quina jupj pü'ü niswá. ²¹ Jupj sacerdote más püné Dios ts'uyupj pjü way mpes.

²² Mpes más 'ücj se coricocj Dios. Nin lijicj na, más 'ücj Dios qjuisas la p'in. Más 'ücj pyonecj Dios ca pjü la mijis jupj tjevelá. Cupj 'üsüs Dios lal quinam, salá jinwá, Cristo la tjiji mpes. Püna selectsja cupj malala nyuca la tjijicj; quina selecj cupj 'üsüs Dios lal. Bautizar qjuis tepyala na, la p'a sin tji'yüsa lis tjijicj cupj salá jinwá quinam Dios lal. ²³ Selecj ca 'üsüs qjuis mpalas, Dios ca nin la mijis, jupj tjevele jinwá. Nin pyonecj, nin velecj niná p'a jilal. Más 'ücj niná lovin nin pyonecj. Dios lovin nin liji jupj vele jinwá. ²⁴ Más 'ücj lovin quelel lijicj cupj qjuisin popa, cupj ne Jesucristo lal pyonecj. Más 'ücj lovin 'üsüs lijicj yupj jilal. Mples nusin tjü'üsüs 'oyñ nyuca 'üsüs way welé cupj qjuisin popa Jesucristo lal japon witjacj jis lal, ne niná la müjí. ²⁵ Lovin 'a nu tsumulus nun. Malala ma 'a nusí mulú. Nun popa nepénowa ma quelel 'a si mulú. Nun 'a nusí mulú na, nun p'iyá pajal ca jisas nsem Dios, ca jisas nsem Jesús; nin nu pyala 'a nusí mulú mpes. Más 'ücj lovin nin lijicj quinam, Jesús leñ way ncuwim mpes.

²⁶ Nusin tji'yüsa t'üç' way Jesús po'ó; nasa nujisas Jesús. Mop'in nin, ca nacj nun nepénowa malala quelel lojí niswá. Solejé malala niná nin lojí, newa nin lojí. Ma p'a wa mpa'is nun mpes. Dios ca jola nsem malala nyuca la tjüjí. ²⁷ Más 'ücj nun ca jus nlayé p'a jawas malala ca nu mpalas. Más 'ücj ca locj meyá Dios ca mveles gente jis lal ncu 'üsüs way

yupj yupj lal. Ma jisas Dios, ca mal 'awa püné nt'a.

²⁸ Nun solejé pülcj way ma la tjajay Moisés tjevelá. Nun solejé tsjan tepyala yupj jilal. Jepapan jis tjü'ünan yupj. Niyom mat'e, cont'e ca nacj, tjowelepj na la p'a ma la tjiji Moisés tjevelá, jepapan tjü'ünan yupj. Lovin ma tjowelepj ma nujola t'as malala la tjüjí, Iowa. ²⁹ Selecj malala jis tepyala ma la tjajay na Moisés tjevelá. Mop'in más malala ca mpalas la p'a jilal. T'üç' way pülcj jisastsja Dios Jatjam, quina ma jisas yupj. Mpes más malala ca jis mpalas. Lovin po ma jisas quinam Dios Jatjam. T'üç' way yupj Dios juts'a'á jis tepyala, Jesús tepe'e mpes, yupj 'os tepyala mpes. Dios tjevele gente 'üsüs yupj lal se palá Jesús 'os mpes. Mop'in nenem quina ma japon, quina ma jisas Jesús 'os tepyala yupj mpes. Dios Cjües tsjay 'üsüs la tjiji yupj mpes. Yupj sin nin po ma jisas yupj quinam. Mpes Dios pajal yumüçj ca jis capj ntüls. ³⁰ Selecj Dios tjevelá. Tjevele: "Malala la tjajay, mpes malala ca jis mpalas; nin ca la mejay napj. Napj p'iyá ca nin la mejay." Dios nin tjevele. Selecj p'a wa tjevele wa yupj. Tjevele: "Nun jis Jepa Dios ca mveles yupj gente jis lal. Ca mveles cana 'üsüs witjacj, cana malala witjacj", nin tjevele yupj. ³¹ Más 'üçj niná ca jus nlayecj. Más 'üçj ca lacj meyacj Dios polel nin la mijis mpes yupj jilal. Dios pü'ü, pajal püné way yupj.

³² Nujola pyala t'üç' way nusin tji'yüsa na Jesús po'ó. Nujola pyala tsjan nu tepyala. Nenéyawa costa waytsja cus tocoñcotsja Jesús, malala nu tepyálatsja mpes, nun Dios ts'uyupj mpes. Newa nin, lovin cus tocoñcós Jesús, lovin nujisastsja yupj.

³³ Nenéyawa gente la tjüpjüts'ün nun jilal, nun Jesúsjisastsja mpes. Pülücj nin tjepjyacar yupj la tjüpjüts'ün nun jilal. Yupj malala la tajay wa nun jilal. Nenéyawa nin p'iyá tepyala wa la p'a wa Dios ts'uyupj jilal. Nin jis tepyálatsja na, po nujólatsja nun. ³⁴ Dios ts'uyupj nepenowá cawilta po'o tjátjatsja, Jesúsjisatsja mpes. Nin p'iyá, nun pajal nujólatsja yupj mpes, jís capj tjap'a'sá. Nujisas Jesús, mpes nenéyawa gente la p'a natj nun nuts'a'á. Nin la tajay na, nun 'ücjjisatsja tapatjaque-tsja lovin; nun solejé más 'üsüs way ca nta'á ne'aj Dios pü'ü nt'a. Ne'aj nta'á ma ca ncawajas.

³⁵ T'üç' way Dios nin tjevele ca nu ma'ayas niná. Naja lovin mponé niná ca ma'ayas. Nin poné, Dios ca nu ma'ayas tsjan pasal 'üsüs way. ³⁶ Más 'ücj newa 'üsüs lojí malala pyala na. Nin jos Dios. Mpes Dios jos jin la tjüjí na, jupj ca nin la mijis nun mpes jupj tjevele jin.

³⁷ Más 'ücj lovin nin la müjí. Dios Popel vele: "Yom pjaní se jam napj, pajal leñ way ncuwim. T'üç' way leñ way ncuwim jupj.

³⁸ Gente japon na napj tjevelé,
yupj 'üsüs napj lal nin se palá.
Ca mpatjam napj lal japon mpes.

Gente la p'a quina ma queel japon napj lal.
Yas nam nin topón.

Pajal malala way napj lal ma nin japon
quinam."

Dios nin tjevele. ³⁹ T'üç' way nepénowa ma queel japon quinam Dios lal. Yas nam topón jupj lal. Cupj yupj sin popa tulucj. Yupj leñ ca nsem, Dios ca la mijis. 'Awa püné nt'a ca mal. La p'a

japon Dios tjevelá. Cupj yupj sin popa, mpes ca mpatjaquecj Dios lal.

11

Püna pülcctsja topon Dios lal.

¹ Dios tjevele tsjan ca la mijis cupj mpes. Dios lal pyonecj na, selecj nin ca mpalas jupj tjevelá. Ma tjinyucucj nin ca mpalas; nin p'in selecj nin ca mpalas cupj pyonecj mpes. ² Cupj selecj püna way gente pülcj 'üsüstsja Dios lal, Dios lal topon mpes. Napj quelel pyac yupj nepénowa sin po'ó.

³ Cupj pyonecj Dios lal. Dios tjevele jupj la tjiji nosis. Tjevele pjü la tjiji tsjun po'ó. Jupj sin nin tjevele na, nin tepyala. Selecj nin tepyala jupj tjevele jin, mpes qjuisin 'yüsa tsjan tepyala nosis casá. Ma nyucucj niná tsjan mpes Dios la tjiji nosis, tsjan mpes pjü way la tjiji wa tsjun po'ó.

⁴ Pajal püna Abel tepyona Dios lal. Abel ticyuna tsjan la 'ayas Dios. Caín teque'e wa tsjan la 'ayas Dios. Abel tje'yaya más 'üsüstsja; jupj tepyona Dios tjevelá, ne nin. Caín ma la tjiji jupj jinwá. Abel tepyona Dios lal, ne Dios 'üçj jos tepyala tje'yaya mpes. Mpес Dios tjevele Abel 'üsüstsja jupj lal. Abel püna tepe'e; newa qjuisin 'yüsa Dios po'ó jupj la tjiji mpes.

⁵ Locopyaya Enoc po tepyona Dios lal, mpes jupj ma tepe'e. Dios tjemyana jupj tsjun po'ó, nyucunú tjemey jupj. Leñtsja jupj nosis casá Dios tjemyana mpes. Dios Popel vele jupj tüpü'ü na nosis casá, Dios 'üçj jostsja jupj lal. ⁶ Gente ma japon na Dios lal, Dios 'üçj jos tulucj yupj jilal. Napj ca mpac pjacj ne 'üçj sa coñ Dios. Japon Dios pü'ü, 'üçj sa

coñ Dios. Japon Dios 'üsüs liji gente mpes, yupj po quelel sa coñ na jupj, 'ücj yupj sa coñ Dios.

⁷ Locopyaya Noé tepyona wa Dios lal. Dios tjevele jupj lal tsjan ca mpalas p'a jawas. (Tjevele 'üsü lal mpit'as nosis jas tüpwes, ca la mijis jupj, pjü nca'liri ca.) Noé ma polel tjinyúcatsja nin ca mpalas. Nin p'in tepyona Dios lal, po 'üsüs way jólatsja jupj po'ó. Mpes jupj la tjiji Dios tjevelá. Barco püné la tjiji, 'üsü casapa la winin. Mpes jupj ma tepe'e; jupj jats'om 'ots'ipj, jupj jatjampan 'ots'ipj, jupj nuerapan 'ots'ipj, ma wa tecya'liri yupj. Jupj la tjiji mpes, qjuisin 'yüsa t'üç' way gente la p'a 'üsüs tuluctsja Dios lal. Noé p'in 'üsüs Dios lal tepyala; Dios nin la tjiji jupj mpes, jupj Dios lal tepyona mpes.

⁸ Locopyaya Abraham tepyona wa Dios lal. Dios tjevele jupj lal jupj ca mim la p'a 'amá nt'a. Dios tjevele niná 'amá p'a jawas ca ma'ayas jupj. Abraham la tjiji Dios tjevelá. Pje'á tjemey tüpü'ü mpe; newa ma seletsja ca'aj jámatsja. ⁹ Abraham ne'aj tjemey Dios jostsja nt'a. Ne'aj tüpü'ütsja Dios lal tepyona mpes. Yas nam Dios tjevele t'üç' way niná 'amá ca ma'ayas jupj. Niná tjevele na, p'a wa gente pájtatsja ne'aj. Niná 'amá yupj yuts'a'atsja custjay, Abraham juts'a'atsja tulucj. Abraham wo pülül mo'o tüpü'ü, nin p'iýa tapatja jupj sa coñtsja witjacj, jis wa pülül p'in tapátjatsja yupj. Üctsja jupj lal Dios lal tepyona mpes. Locopyaya Isaac tüpü'ü custjay wo pülül mo'ó. Isaac Abraham jatjam waytsja jupj. Locopyaya Jacob tüpü'ü wa custjay wa pülül mo'ó. Jacob Abraham cüicj waytsja jupj. Dios tjevele Abraham lal tsjan ca la mijis jupj mpes. Tjevele nin p'iýa la mijis wa Isaac mpes,

Jacob mpes 'ots'ipj. Abraham ma jólatsja wa pülül mo'o tüpü'ü la p'in; ¹⁰ seletsja p'a jawas ne'aj ca mim, mpü'üm Dios lal, ne'aj wa pülcj lejeñ nt'a. Jis wa ne'aj Dios p'in sin tjiyünsa. Ne'aj Dios la tiji. Ne'aj ma ca ncawajas.

¹¹ Sara tepyona Dios lal, mpes 'üçj way tsjicj tecyálatsja. Pajal co'müytsja jupj. Jupj voyum, Abraham, co'müytsja 'ots'ipj. Newa nin, Sara seletsja Dios ca la mijis jupj tjevelá. Nin mpes jupj jatjam pjaní tjemya'na. ¹² Abraham pajal co'müytsja, mop'in ma juts'uyupj cyálatsja. Tepyona mpes p'in, p'a jawas jupj popa pjaní tepyala. Mpes quina gente pülcj patja, yupj ne Abraham popa p'iyá, püs naya patja. Pajal pülcj way yupj, pjulacj pülcj tsjun po'o jatja jinwá. Pajal pülcj way yupj, sus pe tsjicj way pajal pülcj way jatja jinwá. Pajal pülcj way yupj, ma polel sin la pac.

¹³ Abraham tüpü'ü na, Isaac, Jacob, tapatja wat-sja na, lovin topontsja yupj Dios lal. Yupj p'iyá tapatja na, pjü way ma nin tepyala Dios tjevelá. Nin p'in, janmacj salejeptsja p'a jawas Dios la mijis ca pjü way jupj tjevelá; 'üçj jisastsja Dios ca nin la mijis mpes. Nin tjowelepj la p'a jílal 'amá cjuwatsja yupj, jis wa cjuwatsja nosis casá. Tjowelepj nosis nt'a patja sin popa p'in tuluctsja yupj. Ma yólatsja niná mpes. ¹⁴ Gente newa nin javelepj na, t'üç' way yupj salejepj p'a jawas ca mpatjam la p'a nt'a. Yupj salejepj p'a nt'a yupj yuts'a'a nsem. ¹⁵ Abraham seletsja jupj ma jámatsja la püt'üs püna tüpü'ü nt'a. Isaac, Jacob, salejeptsja wa, ne'aj ma mpatjam ca. 'Üctsja jis la winin jis la patj ne'aj, mop'in ma tjil. Salejeptsja la p'a nt'a

mpatjam ca yupj. ¹⁶ Yupj po quelel pátjatsja más 'üsüs nt'a. Salejeptsja mpatjam ca tsjun po'ó. Mpes Dios ma myayca yupj jilal. 'Ücj Dios lal yupj yupj jis Dios. Dios 'ücj la tjiji tsjun po'ó yupj 'ücj jis la patj ne'aj. Wa pülücj la tjiji ne'aj.

¹⁷ Abraham p'a casá la tjiji wa Dios lal tepyona mpes. Tepyona Dios ca la mijis püna tjevele jinwá. Dios NASA tjevele yupj lal Abraham popa p'iyá püs naya patja pülücj way nsem yupj. Locopyaya Dios tjevele Abraham lal yupj jostsja Abraham ma'ayas ca yupj jatjam Isaac yupj lal, sacerdote animal 'yaya jinwá. Dios quelel seletsja ncu t'üç' way Abraham ca la mijis yupj tjevelá. Abraham tepyona Dios lal, mpes 'üsüs waytsja yupj lal yupj jatjam ma'ayas Dios mpes, yupj jatjam pjaní waytsja p'in. Nujola pyala Dios tjevele Abraham lal tsjan ca la mijis.

¹⁸ Püna NASA tjevele: "Gente jipj popa p'iyá püs naya mpatjam Isaac mpes. Yupj la p'in jipj popa p'iyá nsem." ¹⁹ Abraham seletsja Dios 'üçj polel si jünsa tepe'á, mpü'üm niswá. Jupj jólatsja Isaac mpa'is ca. Mop'in ma tepe'e. Isaac jas tijiyünsa jinwá, niswa tüpü'ü jinwá jin jólatsja Abraham.

²⁰ Locopyaya Isaac tepyona wa Dios lal. Mpes tjevele yupj jatjam Jacob lal, yupj jatjam Esaú lal wa, Dios 'üsüs la mijis ca yupj mpes p'a jyawca na.

²¹ Locopyaya Jacob tepyona wa Dios lal. Mpes NASA quelel pé'etsja na, tjevele cüicpan jilal; José jatjampan waytsja yupj. Manas jilal tjevele ca 'üsüs la mijis Dios yupj mpes. Tóñcatsja tjacjaj lal, yupj co'müytsja mpes, ne palá nipí'tjetsja Dios wolap'a'á, tjevele Dios pajal püné. Seletsja Dios ca la mijis yupj tjevelá.

22 Locopyaya José tepyona wa Dios lal. Nasa quelel pé'etsja na, tjevele t'üç' way Dios 'üsüs la mijis ca jupj gente mpes, ca jis manus Egipto mpe. Tjevele tsjan niná jupj jostsja yupj ca la mijicj jupj cjüele jilal nepé tjal na.

23 Locopyaya Moisés jamay, popay wa, topón wa Dios lal. Jepa püné Egipto po'ó tjiyyü'ta jis la 'ünan pjü way israelpan niyom tsjictjacj, nasa jis tjamanun na. Moisés jamay, popay wa, ma nin la tjajay. Salejeptsja Dios ca jis capj mp'a'sas. Mpes ma lacj tjeypaj jepa püné tjiyyü'ta mpes. Moisés tjemya'na na, yupj jus nlaytsja 'üsüs way jústatsja jupj. Mpes yupj tjapjalen Moisés mes cont'e mpes Dios lal topón mpes.

24 Locopyaya Moisés tepyona wa Dios lal. Mpes jupj t'yüna na, jupj ma jostsja gente mvelecj jupj ne jepa püné jucucus jatjam. 'Üsüs tepyálatsja jupj lal, jupj jepa püné jucucus jatjam waytsja mpes. Newa ma jostsja jupj niná. Jupj seletsja israelpan pópatsja jupj, jostsja yupj sin popa pjaní nsem jupj.

25 Pajal malala jis tepyálatsja yupj jis lal, yupj ne Dios gente. Mop'in nin, Moisés quelel jis capj tecyöñcatsja. Ma jólatsja malala tepyala wa jupj lal. Ma quelel tüpü'ütsja quinam Dios gente tulucj tapatja nt'a. Dios gente tulucj 'üçj jisas tapatja malala la tjajay mpes. Moisés ma jostsja niná. Tsjicj way mpes wa ma quelel pü'ütsja ne'aj. Más 'üctsja jupj lal lovin malala pyálatsja jupj lal, Dios gente se cóñcatsja mpes. Seletsja malálatsja Dios lal jis capj cyoñca Dios gente tulucj, mpes tjemey.

26 Malala tepyala Cristo lal Dios jostsja jinwá la tjiji mpes. Nin p'iyá tepyala Moisés lal. Malala

tepyala Dios jostsja jinwá la tjiji mpes, mop'in 'üsüs waytsja niná yupj lal. Egipto po'o patja pasal pülcj way tatsja; Moisés ma jólatsja niná. Jupj seletsja Dios tsjan 'üsüs way ma'ayas ca yupj p'a jyawca na. Moisés nin jostsja yupj.

²⁷ Moisés tepyona Dios lal. Mpes tjemey Egipto mpe. Jepa püné ts'i tjí'ínatsja Moisés lal; newa nin, Moisés ma lecj tneyatsja. Pjü ma polel januc Dios, mop'in Moisés seletsja Dios cus tecyóñcatsja. Mpes lovin la tjíjitsja Dios jostsja jinwá. ²⁸ Moisés p'a casá la tjiji wa Dios lal tepyona mpes. Dios tjevele yupj lal yupj ca jas majamas ángel pjaní la 'ünan egyptopan sejatjampan mwalá way witjacj. Dios tjevele yupj jostsja israelpan oveja 'os ca la nt'ucj yupj jis wa jun vilicj t'asiyú. Tjevele yupj nin la tjajay na, ángel niná yupj jis capa nipj ca mim, ma ca jis mü'ü'nas israelpan sejatjampan mwalá way. Moisés tepyona Dios lal, mpes ninana tjevele israelpan jis lal. Mpes yupj la tjajay Dios jostsja jinwá. Ma tecya'lin.

²⁹ Selecj israelpan topón wa Dios lal yupj la tjajay mpes p'a jawasa. Egipto mpe tjl na, ne'as tjl Mar Rojo nt'a. 'Üsü mo'ó jümüçj tlapjaja tepyala la tjiji Dios, yupj ücj jis la winin. Nin mpes yupj polel 'üsü na'aj po'ó tjl topón mpes. Egyptopan quelel la nyüjüsüntsja yupj, jis la tjilil yupj. 'Üsü niswa jun t'yo'na, ne yupj pjü way jis qjues t'anca, tecya'lin.

³⁰ P'a jawas israelpan p'a casá la tjajay wa, mpes selecj topón Dios lal, tjelejerntsja na Jericó po'ó, pülcj pájtatsja nt'a. Pjü jyawca na Jericó po'o tapatja t'asiyú tjl Dios jis tjiyü'ta jinwá. Ts'ac' siéteya tepyala na, yupj tapatja nt'a t'asiyú tjiywüçj

tyüla yupj, ne israelpan wama polel jiltsja. Yupj nin la tjajay Dios tjevelá topón mpes.

³¹ Rahab tüpü'ütsja Jericó po'ó, tepyona wa Dios lal. Nujola pyala Rahab tjuwine niyom pülüçj jilal yas nam, yupj jaylacj la tjajay yupj nin la tjiji mpes. Nujola pyala wa israelpan mát'eya tjil Jericó nt'a sin la 'üsüs 'onin ne israelpan 'üçj ca la mpa'nacj ne'aj pátjatsja jilal. Rahab 'üsüs la tjiji israelpan jis lal, tjevele wama culá. Jis capj tjep'ya'sa, jis tjepjya'na, mpes Jericó po'o pátjatsja ma polel jis tjü'ünan. Jericó po'o pátjatsja lovin ma la tjajaytsja Dios jostsja jin. Yupj tapatja nt'a t'asiyú tjüwüçj tyüla na, israelpan tjü'ünan pjü way Jericó po'o pátjatsja. Mop'in ma tjü'ünan Rahab, yupj Dios lal tepyona mpes.

³² Napj ca 'üçj mpac gente pülüçj sin po'ó, yupj topón wa Dios lal. Nin la cüjay, püs way naya ca cüpac. Mpés ma nin ca mpac tsjan la tjajay yupj pjü way. Gedeón tepyona wa Dios lal, Barac 'ots'ipj, Sansón 'ots'ipj, Jefté 'ots'ipj. David tepyona wa Dios lal, Samuel 'ots'ipj. Profetapan topón wa Dios lal. ³³ Nenem pjü way topón Dios lal, mpes polel la tjajaytsja Dios tjevele jinwá. Nepénowa la tapalan la p'a nt'a tapatja jilal. Más 'üçj la tapalantsja, mpes jis tjüjütüjt tepyala. Nepénowa pajal 'üsüs way jis tjüjütüjt la p'a jilal. Dios tjevele nepénowa jilal tsjan ca la mijis yupj mpes, ne nin la tjiji yupj topón mpes. Jepapan la ts'i yupj nepenowá león tjelyawuri nt'a, león jis la las. León ma polel tjálá yupj, Dios lal topón mpes. ³⁴ Jepapan 'awa mo'o la ts'i nepenowá jis la 'ünan. Ma tecya'lín yupj; 'üçj pje'á tjil, ma tepeñ yupj. Yupj jis enemigapan quelel jis tjü'ünan nepenowá polomay

mpes. Dios lal topón 'üçj polel tjil. Nepénowa pajal 'üsüs polel la tjajay, yupj yusapj ma polel lajaytsja jinwá. Nepénowa 'üsüs way polel la tapalan yupj jis enemigo militarpan jilal. Yupj jis enemigopan ts'equeneñ yupj mpe. Pjü way niná nin tepyala Dios lal topón mpes.

³⁵ P'a wa tepyala wa yupj topón mpes. Pajal 'üsüs way jis tepyala nequem nepenowá jis lal. Yupj sejatjam tecya'liñ na, sin tjüjünsüpj, tapatja niswá; nequem nenem nin tjunuc.

Malala jis tepyala nepenowá jilal, Dios lal topón mpes. Gente yumüçj mo'o süptsja yupj. Tjowelepj: "Nun poné malala. Ma mponé niná, ne 'üçj nlawú." Newa ma la tjajay yupj tjowelepj. Mpes yumüçj mo'o süptsja, tecya'liñ. Ma nin yólatsta cya'liñ ca nacj; salejeptsja sin müjünsüçj jis la püt'üs niswá, ca mal Dios nt'a. Más 'üsüs ne'aj.

³⁶ Malala jis tepyala wa la p'a jilal, Dios lal topón mpes. Gente la tjüpjüts'ün nepenowá jilal, mo'o süptsja yupj. Tsupaptsja yupj cadena mpes, tjo'onsopj yupj cawilta mo'ó. ³⁷ Gente pe püné la ts'i nepenowá jis capá nt'a, tecya'liñ yupj. Jis tiquilil nepenowá, tecya'liñ. Pajal malala la tjajay nepénowa jilal, jisastsja yupj mveleçj ma jisas Dios quinam. Polomay mpes jis tjü'ünan nepenowá. Nepénowa ts'equeneñ la p'a pajal malala lis tjajay mpes. Yupj t'emel cjuwatsja. Oveja pjoloc' mpes p'in sin tücüipap, cabro pjoloc' mpes 'ots'ipj. Gente pajal malala la tjajay yupj jilal, yupj Dios lal topón mpes p'in. ³⁸ Yupj cjuwatsja ca'aj 'üçj jis la püt'üs. Yupj sin nin tjelyawuňtsja jis wa cjuwá nt'a, joc' mo'ó 'ots'ipj. Tjiinañ jomwen jul mo'ó, 'amá jul

mo'ó 'ots'ipj. Yupj más 'üsüs waytsja gente la p'a wa jilal nosis casá.

³⁹ Pajal 'üsüs waytsja Dios lal yupj topon jupj lal. Newa nin, yupj tapatja na nosis casá, Dios ma pjü way la tjiji custjay yupj jilal, yupj tjevele jinwá.

⁴⁰ Locopyaya quelel líjitsja, locopyaya más 'üsüs la mijis. Yupj lovin 'üsüs nsem Dios lal, nin ca la mijis jupj, nin p'iyá la qjuis mijis na. Nin jostsja Dios. Dios ma jostsja yupj yusapj 'üsüs nsem jupj lal. Cupj 'a mulú pjü way lovin 'üsüs nsem Dios lal, yupj nin la qjuis mijis.

12

Más 'üçj lovin qjuiyola Jesús po'ó.

¹ Qjuisin 'yüsa pülücj topon Dios lal püná. Qjuisin 'yüsa yupj pajal 'üsüs topon jupj lal. Mpes más 'üçj cupj lovin nin lijicj pjü way Dios jos jinwá, yupj la tjajay jinwá. Nenéyawa p'a casá lijicj ca nacj, ma nin lijicj Dios jos jinwá. Ma nin la müjí nun. Nenéyawa malala lijicj ca nacj, lovin nin quelel lijicj ca nacj. Ma nin lijicj Dios jos jinwá. Ma nin la müjí nun. Lovin 'üsüs la müjí Dios jos jin. Lovin 'üsüs la mijicj cupj pjü way Dios jos jin. Malala pyala na, newa ca 'üsüs la müjí. ² Más 'üçj lovin qjuiyola Jesús po'ó. Jupj la tjiji tepyonecj Dios po'ó. Jupj la mijis wa lovin ca mponecj Dios lal, yupj jos jinwá. Yupj yupj cruz po'o tjovalapj na la mas, 'üctsja yupj lal yupj nin la tjajay, yupj Popay Dios nin jostsja mpes. Yom javalapj na cruz po'ó, malala javelepj yupj po'ó. Jesús ma nin jólatsja nin tjowelepj mpes yupj po'ó. Seletsja t'üç' tepyala na 'üçj jos nsem yupj, pajal 'üsüs way ca mpalas

mpes. T'üc' tepyala na, ne'as tjemey jupj Popay Dios nt'a. 'Etjele Dios jyü'ta nt'a, Dios li'inyampe. T'üc' way Dios la tjihi pajal püné way tepyala jupj, mpes 'etjele jupj ne'aj.

³ Nujola tapalas tsjan la tjihi Jesús, malala tepyala na jupj lal. T'üc' way pülcj ma jisastsja jupj. Pajal malala la tjajay jupj lal, newa ma jólatsja. Mpes malala nu pyala na, ma 'aplijila t'as nun. Mop'in mponé Dios 'üsüs. ⁴ Jesús lal tepyala jinwá ma nu tepyala custjay. Yupj tjü'ünan jupj. Yupj ma tjü'ünan nun custjay. Nun ma malala quelel lojí. Po quelel lojí Dios jos jinwá. Mop'in nin la müjí. ⁵ Nun Dios ts'uyupj. ¿Ncu nujo' tepe'e Dios Popel velá? Dios Popel nun mpes nin vele. Vele mpes ma nujola nsem malala nu pyala na. Vele:

“Natjam, nenéyawa ma lejay
qjuis Jepa Dios jos jinwá.
Mpes jupj cyapj tyüla,
jupj ca jin mü'üsüs la mijis jupj jos jinwá.
'Ücj jyas t'as jupj nin liji.
Ma 'aplijila t'as jipj,
jupj jin 'yüsa liji jipj malala la tjejay.

⁶ Jupj quelel la 'iji,
mpes jin 'yüsa liji malala la tjejay.
T'üc' way jipj jupj popa p'iyá
mpes cyapj tyüla jupj.”
Dios Popel nin vele.

⁷ Mpes malala nu pyala na, ca nacj Dios Nupopay nucopj tyüla. Nin liji nusin lo 'üsüs, jupj jos 'üsüs la müjí nun. Mpes ma nujola t'as. Dios nin liji nun jupj ts'uyupj mpes p'in. Nun solejé t'üc' way niyom pjü way nenéyawa nin lajay

yupj jis ts'uyupj jilal. ⁸ T'üç' way Dios jis capj tyüla wa yupj ts'uyupj pjü way neneyawá. Ca nacj nepénowa jatja ne'aj Dios ma jis capj tyüla lovin. Ma jis capj tyüla mpes selecj t'üç' way yupj Dios ts'uyupj tulucj. P'a p'in yupj.

⁹ Nujola tapalas cupj tsjictsjna, qjuis papay qjuis capj tül. Selectsjna más 'üctsja niná la tjajay cupj qjuilal. Más 'üçj cupj jus nlayersj wa 'üsüs way Dios nin liji cupj qjuilal, qjuis capj tyüla na. Jupj cupj qjuis Papay tsjun po'ó, mpes más 'üçj niná ca jus nlayersj cupj. Más 'üçj velecj Dios lal qjuisas nin liji cupj qjuilal. Mpes cupj lovin ca mpatjaquecj jupj lal, la mijis yupj. ¹⁰ Qjuis papay nosis casá patja qjuis capj tül neneyawá. Ma año pülcj mpes qjuis capj tül; cupj tsjictsjna ma año pülcj mpes qjuis t'yüna. Qjuis papayjisastsja qjuisin 'üsa tsjan 'üsüs way la mijicj. La tjajay yupjjisastsja jin, lovin yólatsja 'üsüs la tjajay. Mop'in Dios más 'üsüs liji yupj jis lal. Dios qjuis capj tyüla, más 'üsüs qjuis mpalas. Nin liji mpes cupj 'üsüs nsem jupj jinwá. ¹¹ T'üç' way nenéyawa Dios qjuis capj tyüla. Qjuis capj tyüla na, mwalá way p'in ma qjuisas niná, 'aplijila qjuesé palá. Locopyaya jus nlayersj 'üsüs qjuesé palá jupj la tjiji mpes. Nin quelel lijicj Dios jos jinwá; 'üsüs way niná. Mpes ma nin qjuiyola cupj.

Ma mvelé nun ma nujisas Dios velá.

¹² Quina ca mpac 'oyn nyuca lojí nun. Yom mos sin tula, tüecj sin napnapj, yupj ma polel tsji' liji. Nin p'iýá nun jilal. Nun ma quelel tsji' lojí quinam Dios mpes, ne nun yom niná jinwá. 'Aplijila nun

quinam, malala nu tepyala mpes. Más 'ücj nucopj mp'a'sá nunwá, 'ücj ca mponé Dios lal niswá. **13** Niswa ca mpac 'oyn nyuca lojí nun. Yom tüecj c'a, jupj jos la p'a ca cus mp'a'sas mwinim jümücj 'üsüs nt'a. Jupj jos jupj ma ntülüs ca, jupj tüecj cjüele ma cus nts'optes p'a wa cjüele lal. Tüecj 'ücj locopyaya way mü'ü'süs. Nun popa nepenowá yom niná jinwá. Jisas la p'a jis capj jap'acj, 'ücj ca mponecj niswá Dios lal. Jis capj mp'a'sá, ne locopyaya t'üç' way 'üçj ca mponecj niswá Dios lal.

14 Lovin mwi'iqué la p'a jis lal, ma la mve'lé yupj jilal. Ma malala la müjí. Lovin 'üsüs la müjí Dios jos jin. Ma 'üsüs lajay jupj jos jin, ma ca jus nucucj qjuis Jepa Dios.

15 Ca nacj nepenowá ma 'üsüs japon Dios lal. Jis capj mp'a'sá, ca mponecj niswá Dios lal, ca 'üsüs la mijicj niswá jupj jos jinwá. Mpes t'üç' way Dios 'üsüs la mijis yupj mpes. Ca nacj nepenowá t'üç' way tulucj sin 'yüsa lajay ne'aj. Jis capj mp'a'sá t'üç' way ca mponecj niswá. T'üç' way tulucj sin 'yüsa lajay na, yupj lajay la p'a ma japon Dios lal quinam. Yupj tuncuy jinwá. Malala se palá gente jis lal tuncuy jalá na. Nin p'iyá niná, malala se palá wa gente jis lal, yupj sin 'yüsa lajay mpes.

16 Ca nacj nun popa nepenowá quelel ne'aj jamanun sejats'om tulucj. Ca nacj nequem nepenowá quelel lyawuň jis vayum tulucj jilal. ¡Ma la müjí niná, nun pjü way! Ca nacj nepenowá yupj sin nin ma jisas Dios jos jinwá. ¡Nujos t'as Dios jos jinwá! Ma la müjí Esaú la tjiji jinwá. Jupj ma jostsja Dios tje'yaya jupj lal. Dios tje'yaya jupj lal, Esaú vender la tjiji 'üçj lo las, la pjaní vecj pé'etsja

na. ¹⁷ Nun solejé Esaú popay quelel pé'etsja na, Esaú jostsja jupj popay ma'ayas jupj lal niná jupj juts'a'atsja Dios tje'yaya mpes. Popay ma tje'yaya niná lovin. Po la tjemyona popay lal, la tipiya; newa nin, popay ma polel tje'yaya niná. Nasa tjevele niná ca la mijis jupj tsüipe mpes.

¹⁸ Lovin nujisas t'as Dios nu tje'yayá. Nu tje'yaya 'üçj ca ne'aj nlawú Dios nt'a. Niná más 'üsüs way israelpan tjal nt'a lal. Püna israelpan ne'as tjal joc' nt'a, joc' niná Sinaí lotsja jupj. Nun ma tjalawiqué yupj jilal. Püna nin tepyala niná. Nun nujola pyala tsjan tepyalá ne'aj. Nasa ne'as tjelyawuň na, 'awa püné pwetsja. Pajal püste waytsja ne'aj. Yümüçj jas tjelyapjünütsja ne'aj. ¹⁹ Yupj tjepjyacaň trompeta la ttipjyusa, yümüçj pjactsja. Vele pjac tjepjyacaň wa. Vele pjac tjepjyacaň na, pajal la tjomon ma niswa mveles; ²⁰ pajal lacj tneyaptsja, pajal yólatsja yupj. Dios nasa tjiyyü'ta: "Po ma po la tjo'ot'é joc' niná. Pjaní po le 'et'é na, najas pe la nts'iyá jupj po'ó, la 'ünan. Animal po le 'et'é na, najas pe la nts'iyá wa la 'ünan jupj", nin tjevele. ²¹ Gente pajal lacj tneyaptsja nin tepyala mpes ne'aj. Moisés p'iyá tjevele: "Nin cyüçüyü lecj jeyá mpes".

²² Más 'üsüs nu tepyala. Dios Jatjam 'üsüs la tjihi nun mpes, ne nun 'üçj ne'as nlawú Dios nt'a tsjun po'ó. Ne'aj Sión ló. Sión niná Jerusalén jin p'iyá tsjun po'ó. Wa pülüçj lejeři ne'aj. Ne'aj pü'ü Dios, jupj ne pü'ü lovin. Ne'aj angelpan pajal pülüçj ca nlüjüň, yupj pjü way 'a mulú pajal 'üsüs ca mvelecj Dios po'ó. ²³ Ne'aj Dios ts'uyupj pjü way 'a jis mulus ca. Pajal 'üsüs way ca la mijis Dios yupj pjü way mpes, yom liji jinwá jatjam mwalá way mpes.

Dios jis lá tepyaca ne'aj, mpes yupj 'üçj mpatjam ne'aj. Dios pü'ü ne'aj. Ne'aj ca mveles pjü gente jis lal ncu 'üsüs way yupj, ncu malala way yupj. Dios la tjiji gente pülüçj 'üsüs yupj lal, yupj pülüçj way NASA tecya'lirü yupj. Yupj ne'aj patja quinam Dios lal. ²⁴Jesús ma'ajam wa ne'aj. Yas nam Dios tjevele gente 'üsüs yupj lal se palá, nin lajay na pjü Moisés tjevelá. Locopyaya más 'üsüs la tjiji Dios. Tjevele gente 'üsüs nsem yupj lal Jesús mpes. Abel 'os tepyala, tepe'e, yupj tsüipe malala la tjiji mpes. Solejé Abel pajal 'üsüs waytsja. Jupj 'os tepyala mpes, Dios cus tyüla yupj tsüipe. P'a casá tepyala Jesús 'os tepyala mpes. Dios 'üsüs la tjiji cupj mpes Jesús tepe'e mpes. Jupj 'os mpes, Dios perdonar la qjuis tjiji malala la tjijicj. Jupj 'os mpes, cupj 'üsüs Dios lal, nin qjuis tepyala.

²⁵Mpes po nujos t'as nun Dios tjevelá. Ma nujos Dios tjevelá, t'üç' way Dios ca nucopj ntüls. Püna Dios jis capj tyüla ma quelel pjiyacañtsja mpes; ma jisastsja na Dios tjevelá. Yom p'in tjevele niná yupj jilal. Mpes t'üç' way pajal ca nucopj ntüls wa, nun ma nujisas na yupj tjevelá. Jupj nasa tjevele nun jilal, tsjun po'o já'asa yupj. ²⁶Israelpan tjelyawuñ na Sinaí nt'a, 'amá jus tiquits'e Dios tjevele na. 'Amá ca jus nquits'is niswá, nin ca la mijis Dios. Jupj Popel qjuisin 'yüsa liji yupj tjevelá. Tjevele: "La pjaní wa 'amá ca jus nquits'is niswá la mejay napj. Nin tepyala na, 'amá p'in tulucj ca jus nquits'is. Pjü way tsjun po'o ca jus nquits'is wa, nin ca la mejay napj." ²⁷Tjevele la pjaní wa yupj ca nin la mijis niswá. Mpes qjuisin 'yüsa pjü way ca jus nquits'is, niná pjü way ncawajas ca. Pjü la tjiji Dios, niná pjü way ncawajas ca. Pjaní way já'asa

ma ca jus nquits'is. Jos niná p'in ma ncawajas ca, mpes ca nin la mijis jupj.

²⁸ Dios jyü'tá ma ca jus nquits'is. Niná ma ncawajas ca. Cupj Dios juts'a'á, lovin ca mpatjaquecj jupj nt'a. Mpes más 'ücj wi'iquecj Dios lal. Más 'ücj 'üsüs tsji' lijicj jupj mpes. Tsji' lojí na jupj mpes, nujola t'as pajal 'üsüs way jupj. Lovin nujola tapalas jupj más püné pjü way jilal. Ninana 'üsüs way. ²⁹ Más 'ücj lovin lijicj Dios jos jinwá. Nujola tapalas, 'awa pwe na pjü cyawaja pwe nt'a. Dios nin polel liji wa cupj ncawajas, cupj malala lijicj.

13

Ninana 'ücj la mijicj ne Dios 'ücj jos mpalas.

¹ Nujola tapalas, nun Dios ts'uyupj, nun jis pülüçpan nun pjü way. Nun quelel la tjüjitsja nunwá. Lovin nin la müjí. ² Nenéyawa gente campa mpe jiquil, nun ma yus nucú. Jis tja'ayá jis la las, jis tja'ayá wa jis la püt'üs, jis la jas nun potjaqué nt'a. Nun solejé nepénowa nin la tajay. Locopyaya jus nlaytsja ninana yupj nt'a tjiquil angelpan waytsja yupj, gente waytsja tulucj yupj. Mpes campa mpe jiquil na, 'üsüs la müjí yupj mpes.

³ Dios ts'uyupj nepenowá cawilta mo'o jatja. Nujola t'as yupj mpes, jis ma'ayá yupj jisas. Najas jus nlayé malala way ne'aj. Mpes 'aplijila way t'as ne'aj way jatja yupj. T'üç' way gente malala lajaj Dios ts'uyupj nepenowá jilal. Nujola t'as yupj mpes 'ots'ipj, jis capj mp'a'sá. Ca nacj p'a jyawca na nin p'iýá ca nu mpalas. Ca jisas nsem la p'a

ca nucopj mp'a'sacj. Mpes jis capj mp'a'sá yupj quinam.

4 'Üsüs way gente tjewyayiň. Más 'üçj lovin ma lyawuň la p'a jilal. Dios jos niyom tjewyayiň lovin ma ne'aj jamanun la p'a nequem. Dios jos nequem tjewyayiň lovin ma lyawuň la p'a niyom jilal. T'üç' way nepénowa nin lajay, ne'aj jamanun la p'a nequem. Nequem nepénowa lyawuň la p'a niyom jilal. Ma tjewyayiň nepénowa nin p'iýá lajay. Ninana pajal malala way, Dios ca jis capj ntülüs nin lajay mpes.

5 Nepénowa lovin yola t'emel mpes; t'emel pülcj jisas. Ma yupj jinwá nujola t'as. Más 'üçj 'üsüs way nujola nsem quina to'á mpes p'in. Dios tjevele:

“Lovin ma ca mis nun mpe.

Nun ma ca nusapj nsem”,
nin tjevele Dios. **6** Mpes cupj polel velecj:
“Nejepa Dios ncapj p'ya'sa.

Ma lecj jeyá napj.
Ca nacj la p'a malala quelel la niji;

newa nin, ma lecj jeyá,

Nejepa Dios ncapj cyoňca, ne nin.”
Selectj Dios t'üç' way qjuis capj cyoňca, mpes 'üçj nin velecj.

7 Nujola pyala niyom tjiquil, nun jilal tjowelepj Dios Popel mpes. Pülcj way nusin tji'yüsa la tjajay. Yupj lovin 'üsüs topontsja Dios lal. Yupj newa japontsja Dios lal, nasa tecya'lin na. Nujola t'as niná. Nin p'iýá la müjí yupj la tjajay jinwá.
8 Nun jilal tjowelepj Jesucristo po'ó. Tjowelepj t'üç' waytsja. Niná t'üç' way custjay. Lovin t'üç' way ca nsem.

9 Nepénowa ne'as jil nun nt'a, p'a casá p'in javelepj yupj. Ma mponé nun. Ma la müjí yupj javelepj. Cupj polel lijicj Dios jos jinwá, Dios la tjiji mpes. Jupj qjuis capj tjep'ya'sa jupj sin nin jostsja mpes. Nepénowa javelepj más 'üçj nin lojí judiopan la tjajay jinwá püná. Javelepj pis ja'ayapj Dios lal; niná lojá na, 'üsüs nu mpalas, javelepj. T'üç' tulucj. **10** Sacerdotepan ja'ayapj Dios mpes, 'üsüs jis la pal gentá. Nin lajay Dios wo nt'a, qui'á nosis casá. Nin p'iýá qjuis tepyala Cristo tepe'e na cruz po'ó. Más 'üsüs way qjuis tepyala Cristo tepe'e mpes. Ninana ma se palá sacerdotepan jilal, yupj ninana ma japon mpes.

11 Nujola pyala sacerdote más püné pjü año na la pjaní 'yü'na animal witjacj, animal jis 'as t'ya Dios wo mo'ó, cuarto pifyapja nt'a. Jis 'as li t'e ne'aj. Nin liji Dios ma ca jola nsem malala nyuca la tjajay israelpan. Nujola pyala niná animal tecya'liñ la locjocj gente patja mpe, ja'üm ne'aj. **12** Mpes nin p'iýá tepyala Jesús lal. Pje'á tjü'ünan wa Jesús gente tapatja mpe. Nin mpes, Dios quina perdonar la siji gente malala la tjajay, Jesús 'os mpes. Yupj lovin 'üsüs Dios lal, nin se palá.

13 Mpes más 'üçj quina ma qjuisas sacerdotepan lajay. P'a casá tepyala, más 'üsüs tepyala. Más 'üçj se coñcocy Jesús quinam. Nepénowa ma jisastsja Jesús. Ca nacj ma ca jisas nsem wa cupj, cupj Jesús se coñcocy mpes. Ma nin nujola t'as. **14** Ma nin qjuiyola cupj; selecj p'a jawas ca mpatjaquecj pülüçj patja nt'a tsjun po'ó. Pjü pülüçj patja nt'a nosis casá ncawajas ca. Más 'üsüs tsjun po'ó.

15 Cupj polel velecj Dios lal Jesús mpes. Mpes

más 'ücj lovin 'üsüs velecj Dios po'ó. Nin velecj na, 'yayacj jinwá lijicj jupj lal. T'üç' way nin velecj jupj ne Dios. 'üsüs velecj na jupj po'ó, 'yayacj jinwá lijicj jupj lal. ¹⁶ Lovin 'üsüs la müjí la p'a mpes. La p'a wa jisas, 'ücj so 'oyá wa yupj. Nin lojí na, Dios lal 'oyá jinwá niná. 'Ücj jos pyala jupj.

¹⁷ Nepénowa nusin 'yüsa lajay Dios Popel mpes; la müjí yupj javelepj jinwá. Yupj pajal yola nun mpes, lovin nusin 'yüsa lajay 'üsüs way lojí. P'a jawas Dios ca mveles yupj jilal ncu 'üsüs la tjajay. La müjí yupj javelepj, mpes 'ücj jisas nsem nusin 'yüsa lajay na. Ma lojí na yupj javelepj jinwá, tsjay 'aplijila way nsem yupj. 'üsüs tulucj ca nu mpalas.

¹⁸ Qjuisas mvelé nun Dios lal cupj mpes. Selecj nin la tjijicj Dios jostsja jinwá. Qjuisas lovin 'üsüs la mijicj cupj. ¹⁹ Po najas nun welé Dios lal cupj mpes. Najas lo moná jupj leñ way ca nin majamas, ca mis niswá nun nt'a.

²⁰ Cupj ma qjuiyola pjü mpes, Dios nin liji. Jupj Jesús jas tjijyünsa tecya'lirí mpe, tüpü'ü niswá. Dios tjevele jin ca la mijis cupj mpes. Nin la tiji Jesús 'os mpes, cupj lovin 'üsüs nsem Dios lal. T'üç' way Jesús qjuis jyama cupj, yom jupj oveja jyama jinwá. Jesús pajal 'üsüs way, jupj cupj qjuis Jepa Püné. ²¹ Najas nun pjü way lojí Dios jos jinwá. Jupj 'üsüs way selé tsjan la mijis nun mpes, ne nun 'üsüs ca la müjí jupj jos jinwá. Najas jupj nin liji nun mpes. Najas jupj nin la qjuisiji jupj jos jinwá. Jupj nin liji cupj mpes, Jesucristo la tiji mpes. Janmacj 'üsüs ca mvelecj Jesucristo po'ó. Amén.

Tecyawaja tepyaca.

22 Natjampan, po najas nun 'üsüs nusin 'yüsa napj tepyac mpes. Ma pülüçj way tepyac. Najas 'üçj nujisas nsem, mpes tepyac.

23 Najas nun ca jus nlayé yupj jas tjajam quinam Timoteo cawilta mpe, jupj ne cupj qjuis catjam. Ca nacj leñi way ncuwim napj nt'a, mpes jupj ncapj ncoñcos jum na nun nt'a.

24 Süs wa la müjí pjü way nusin 'yüsa lajay jilal. Dios ts'uyupj pjü way ne'aj süs wa la müjí wa. Dios ts'uyupj nepénowa Italia mpe ne'espan qui'á jatja. Yupj pjü way süs wa la tjajay yupj.

25 Najas Dios lovin 'üsüs la mijis nun pjü way mpes.

Dios Tjevele Jupj 'Üsüs La Qjuisiji Jesucristo Mpes

New Testament in Tol (HO:jic:Tol)

copyright © 2010 Wycliffe Bible Translators, Inc.

Language: Tol

Translation by: Wycliffe Bible Translators, Inc.

Tol [jic], Honduras

Copyright Information

© 2010, Wycliffe Bible Translators, Inc. All rights reserved.

This translation text is made available to you under the terms of the Creative Commons License: Attribution-Noncommercial-No Derivative Works. (<http://creativecommons.org/licenses/by-nc-nd/3.0/>) In addition, you have permission to port the text to different file formats, as long as you do not change any of the text or punctuation of the Bible.

You may share, copy, distribute, transmit, and extract portions or quotations from this work, provided that you include the above copyright information:

You must give Attribution to the work.

You do not sell this work for a profit.

You do not make any derivative works that change any of the actual words or punctuation of the Scriptures.

Permissions beyond the scope of this license may be available if you contact us with your request.

The New Testament

in Tol

© 2010, Wycliffe Bible Translators, Inc. All rights reserved.

This translation is made available to you under the terms of the Creative Commons Attribution-Noncommercial-No Derivatives license 4.0.

You may share and redistribute this Bible translation or extracts from it in any format, provided that:

You include the above copyright and source information.

You do not sell this work for a profit.

You do not change any of the words or punctuation of the Scriptures.

Pictures included with Scriptures and other documents on this site are licensed just for use with those Scriptures and documents. For other uses, please contact the respective copyright owners.

2014-04-30

PDF generated using Haiola and XeLaTeX on 11 Nov 2022 from source files
dated 29 Jan 2022

862f7b53-73e6-5bbc-ac1d-63d3b228d0fb